

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – JUNE 2, 2009 • Vol. C Nr. 104

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-01-09

Šeštadienį PLC, Lemonte, vyko JAV LB Vidurio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas. Jo metu buvo aptartas apygardos darbas, pateikta finansinė ataskaita, pristatyti apylinkių pirmininkų pranešimai, priimta suvažiavimo rezoliucija, išrinkta nauja apygardos valdyba ir kontrolės komisija. Suvažiavime dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė. JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vicepirmininkė Bendruomenės plėtotei Sigitai Šimkuvienė-Rosen apdovanojo labiausiai nusipelnčius apylinkių narius.

L. Timukienės nuotraukoje: (k.) Mindaugas Baukus (Cicero apylinkės pirmininkas), Alina Vadeišienė (Brighton Park apylinkės išdininkė), Salomėja Daulienė (Brighton Park apylinkės pirmininkė), Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė, Birutė Vilutienė (East Chicago, IN apylinkės pirmininkė) ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vicepirmininkė Bendruomenės plėtotei Sigitai Šimkuvienė-Rosen.

PERIODICALS

D. Grybauskaitę pasveikino JAV vadovas

Vilnius, birželio 1 d. (ELTA) – Išrinktąją prezidentę Dalią Grybauskaitę pasiekė JAV prezidento Barack Obama sveikinimo laiškas, kuriame labai palankiai vertinamas dvišalis bendradarbiavimas su Lietuva, ypač skleidžiant demokratiją ir įtvirtinant žmogaus teises pasaulyje.

Laiške JAV vadovas išrinktajai prezidentei linki sėkmės ir žada savo bei visų Amerikos žmonių draugystę

ir paramą.

„Ypatingai esame dėkingi už Lietuvos prisidėjimą prie tarptautinių pastangų įtvirtinant taiką ir stabilumą Afganistane. Su Jūsų administracija tikimės ir toliau bendradarbiauti šioje ir kitose srityse, – cituojamas JAV vadovas D. Grybauskaitės rinkimų štabo pranešime. – Pradedate tarnystę savo tautai ir didelių išbandymų, ir galimybių laiku. Galite pasi-

kliauti mano ir Amerikos žmonių draugyste bei parama.”

Išrinktąją Lietuvos prezidentę D. Grybauskaitę su pergale rinkimuose jau anksčiau pasveikino Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos, Kazachstano, Uzbekistano bei Moldovos vadovai.

Tuo tarpu Dalia Grybauskaitė, susitikusi su Seimo pirmininku Arūnu Valinsku, paprašė iki parlamento atostogų priimti Vyriausybės pla-

nuojamas teikti mokestinių įstatymų pataisas.

D. Grybauskaitės teigimu, premjeras Andrius Kubilius yra žadėjęs iki birželio vidurio teikti siūlymus dėl „Sodros“, sveikatos draudimo, dividendų apmokestinimo. „Labai norėčiau, kad prieš išeidamas atostogų Seimas suspėtų priimti tuos svarbius sprendimus”, – sakė išrinktoji prezidentė.

Keisis Lietuvos Respublikos pasų išdavimo tvarka

Nuo birželio 28 d. Lietuvoje pradami išduoti pasai su integruota biometrinių duomenų laikmena.

Eltos nuotr.

Čikaga, birželio 1 d. (LR Generalinio konsulato info) – Nuo šių metų birželio 28 dienos Lietuvoje pradami išduoti pasai su integruota biometrinių duomenų laikmena, talpinančia veido atvaizdą ir pirštų atspaudus. Tuo pačiu metu keisis Lietuvos Respublikos (LR) pasų išdavimo (keitimo) tvarka, o LR Generaliniame konsulate bus montuojama reikiama įranga pirštų atspaudų nuskaitymui.

Pranešama, kad LR Generaliniame konsulate Čikagoje:

1) nuo **birželio 1 iki 11** dienos bus priimami dokumentai dėl paso keitimo tik tuo atveju, jei yra pasibaigęs paso galiojimo laikas ir nereikia Lietuvoje registruoti JAV sudarytos santuokos ar vaiko gimimo;

2) nuo **birželio 11 dienos laikinai visai nebus priimami dokumentai dėl paso išdavimo (keitimo)**. Apie tai, kada bus atnaujinti

tas dokumentų dėl LR paso išdavimo (keitimo) priėmimas LR Generaliniame konsulate Čikagoje, bus pranešta atskiru pranešimu.

Visos kitos konsulinės paslaugos LR Generaliniame konsulate bus teikiamos taip pat, kaip ir anksčiau.

Daugiau informacijos galima gauti telefonu **312-397-0382** (ext. 201; ext 202; ext 203) arba elektroniniu paštu **admin@ltconschi.org**.

LR Generalinis konsulas Čikagoje atsiprašo LR piliečių dėl galimų nesklaidumų įgyvendinant naująją Lietuvos Respublikos pasų išdavimo tvarką.

Tuo pačiu Generalinis konsulas primena ir maloniai kviečia LR piliečius registruotis balsuoti rinkimuose į Europos Parlamentą, kurie vyks šių metų birželio 7 d. Daugiau informacijos apie organizuojamus rinkimus ir rinkėjo anketą galima rasti Generalinio konsulato Čikagoje svetainėje adresu www.konsulatas.org, paspaudus nuorodą Europos Parlamento rinkimai.

Šiame numeryje:

- Sveikata. H1N1 (Swine Flu). Apie kiaulių gripą trumpai (p. 2)
- Rinkimai į EP (V) (p. 3)
- Telkiniuose. Lietuvos grožis architektūroje (p. 4)
- Spaudai – linkėjimai ir dainos: „Tėviškės žiburiams” 60 metų (p. 5)
- Lydi šventadienis (p. 8)
- Atsiminimai (28) (p. 9)
- Čikagos lietuvių Prekybos rūmai kviečia pagerbti Zapolį (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.43 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Tinklapyje Lietuvos.com pasirodė statistinis straipsnis apie praėjusių metų Lietuvos Remdamiesi Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, tinklalapio sudarytojai apie mūsų šalį pateikė keletą įdomesnių faktų. Kaip ir kiekviena statistika, taip ir ši, kalba apie skaičių, procentų kilimą arba leidimą, sumažėjimą ar padidėjimą. Be mums jau gerai žinomų duomenų apie Lietuvos gyventojų mažėjimą, didėjančią emigraciją ir nedarbo lygį, rasime ir keletą teigiamų pokyčių: 2008 metais, palyginti su 2007-aisiais, išsi-tuokė mažiau lietuvių, išaugo pramonės produkcija, bendrasis vidaus produktas, padidėjo darbo užmokestis, senatvės pensija. Ir net – Lietuvos gyventojų aktyvumas. Pastarasis, atrodo, dėl 2009-aisiais mus ištikusios ekonominės krizės ir susiveržusių diržų dar kils. Ir kils kaip ant mielių.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausio redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

ANDRIUS KUDIRKA, M.D.

www.seimosgydytojas.com

H1N1 (Swine Flu)

Trumpa paciento istorija

Jonas labai blogai jaučiasi. Nuo vakar 3 val. po pietų jam pakilo temperatūra (103 F), skauda visus raumenis, truputį kosti, sloguoja. Prieš tai jis gerai jautėsi, nors ir turi keletą sveikatos problemų – aukštą kraujo spaudimą ir plaučių emfizemą dėl ilgų rūkymo metų. Jis kvėpuoja normaliai, nevemia, neviduriuoja, bet mažiau valgo. Žmona nuveža Joną pas gydytoją, kadangi jo temperatūra ir skausmai vis laikosi, nepadeda „Tylenol“.

Gydytojas apžiūri Joną, ir supranta, kad jis rimtai serga. Temperatūra 102.5 F, jis labai silpnas, sunkiai kvėpuoja. Gydytojas nusiunčia jį į ligoninę, nes Jono sveikata blogėja: jis nevalgo, praranda daug skysčių, sunkiai kvėpuoja. Ligoninėje Jonui patikrina kraują, padaro plaučių rentgenogramą ir specialius tyrimus gripo rūšiai nustatyti. Tyrimų rezultatai parodo, kad Jonas serga H1N1 gripu. Jam pastato lašelį, duoda vaistų numušti temperatūrą, taip pat duoda „Tamiflu“ vaistų – gydyti gripą. Po truputį Jono savijauta gerėja: jis lengviau kvėpuoja, sunormalėja kūno temperatūra, jis daugiau valgo, jau nebeskauda raumenų.

Tuo pačiu metu, kai Jono sveikata ligoninėje gerėja, jis žiūri TV naujienas, kad Čikagoje (ir visoje Amerikoje) plinta epidemija – Swine Flu (H1N1) viruso liga. Daug žmonių serga gripu, neina į mokyklą arba darbą. Valdžia tikrina daug pacientų visuose dideliuose miestuose ir randa, kad kas savaitę vis daugiau žmonių suserga H1N1 virusu.

Kas yra H1N1 gripas?

H1N1 yra naujas virusas, kurio šių metų balandžio mėnesį pirmą kartą užsikrėtė žmonės Meksikoje. Po to virusas paplito į Amerikos didmiesčius. Šis virusas yra panašus į gripą, jis užkrečia žmones per kvėpavimo takus (kosint, čiaudint). Žmonės, kurie turi artimą ryšį su sergančiu pacientu, dažniausiai užsikrečia.

Simptomai H1N1 labai panašūs į gripo: aukšta kūno temperatūra (> 101 F), sloga, kosulys, gerklės skausmai, raumenų skausmai, kartais vėmimas ir viduriavimas.

Kuo skiriasi H1N1 nuo influenza (gripo)?

H1N1 yra naujas virusas, todėl mokslininkai dar nežino, kiek žmonių juo užsikrės, kada sirgs daugiausiai. Dar nėra surasta skiepų nuo šios ligos. Kadangi H1N1 yra panašus į gripą (influenza), žinoma, kokie vais-

tai gali padėti gydyti ir kaip apsaugoti nuo ligos. Iki šiol daug daugiau žmonių šiais metais sirgo nuo paprasto gripo, o ne nuo H1N1. Gripu kas metais Amerikoje suserga beveik 20 proc. žmonių. Daugiau nei 200,000 žmonių atsiduria ligoninėje, 36,000 miršta nuo gripo komplikacijų. Praeitą mėnesį Amerikoje 45 valstijose 3,009 pacientai sirgo H1N1, ir tik 3 žmonės mirė. Dar nežinome, kiek daug žmonių susirgs, bet žinome, kokiais būdais reikia gydytis ir kaip apsaugoti.

Kaip apsaugoti nuo H1N1 viruso?

Dažnai plaukite rankas! Nelieskite akių, nosies, burnos, nes tokiu būdu žmonės perneša virusą ir užsikrečia. Venkite bendrauti su sunkiai gripu sergančiais žmonėmis.

Jeigu susirgote, pasilikite namuose arba nešiokite kaukę, kad apsaugotumėte kitus. Bandykite išlaikyti bendrą sveikatos būklę reguliariai miegodami, gerai valgydami, gerdami daug skysčių ir vitaminus. Taip pat sekite naujausią informaciją per valstybinius internetinius puslapius: www.cdc.gov (Center for Disease Control), www.idph.state.il.us (Illinois Department of Public Health).

Ką daryti, jei sergate H1N1?

Jei jūsų rajone yra H1N1 sergančių, ir manote, kad sergate gripu, neikite į darbą arba mokyklą, nes galite kitus užkrėsti. Gerkite daug skysčių, naudokite vaistus sumažinti skausmą ir karštį („Tylenol“ arba „Ibuprofen“). Jeigu laikosi labai aukšta temperatūra arba pastebite rimtus simptomus, paskambinkite gydytojui. Šiuo metu valdžia pataria tikrinti gripo arba H1N1 gripo atvejus tik sunkiausiai sergantiems pacientams – tai pacientai, kurie lankosi pirmosios pagalbos skyriuje arba ligoninėse. Tam tikriems pacientams bus paskiriami specialūs vaistai prieš H1N1.

„Tamiflu“ vaistas gydo gripo simptomus, bet H1N1 virusą veikia tik pradėjus vartoti vaistus per pirmąsias ligos 48 valandas. Taip pat pacientai su chroninėmis ligomis (emfizema, bronchine astma, širdies nepakankamumu, inkstų ligomis, cukralige) ir labai jauni (< 5 metų) ir vyresni (> 50 metų) dažniau gali susirgti H1N1 gripu. Jie turėtų paskambinti gydytojui, vos tik pajutę gripo požymius. Gydytojas nuspręs, ar reikia tolesnių tyrimų ir vaistų H1N1 virusui gydyti. Pacientai, kurie labai sunkiai serga (aukšta temperatūra, nevalgo, sunkiai kvėpuoja), gali būti siunčiami gydytis į ligoninę.

APIE KIAULIŲ GRIPĄ – TRUMPAI

Sukurti vakciną nuo kiaulių gripo sunkiau

Pagaminti nuo kiaulių gripo (A/H1N1) apsaugančią vakciną yra sunkiau, nei žinovai manė iš pradžių, pareiškė Pasaulio sveikatos organizacija (PSO).

Šis pareiškimas buvo paskelbtas po Jungtinių Tautų Organizacijos generalinio sekretoriaus Ban Kimoon ir PSO vadovės Margaret Chan susitikimo su farmacijos kompanijų atstovais, pranešė naujienų agentūra AP.

Kasmet rengiamoje Pasaulio sveikatos organizacijos konferencijoje sveikatos apsaugos specialistai iš įvairių šalių Ženevoje aptarinėjo naujos rūšies gripo protrūkį.

Gripo žinovai PSO atstovams pareiškė, kad vakcinos gamintojai nebus pasiruošę pradėti jos gamybą bent iki liepos mėnesio vidurio. Anksčiau PSO pareigūnai sakė tikėjęsi, kad vakcina nuo kiaulių gripo bus pradėta gaminti gegužės pabaigoje.

Balsas.lt

Rumunijoje patvirtintas pirmas kiaulių gripo atvejis

Rumunijoje gegužės 27 d., trečiadienį, paskelbtas pirmasis kiaulių gripu vadinamos ligos atvejis – ja susirgo iš Jungtinių Valstijų sugrįžusi 30-metė moteris. „Mes nustatėme pirmąjį A(H1N1) gripo atvejį, kurį patvirtino Bukarešto Cantacuzino instituto laboratorija“, – sakė sveikatos ministras Ioan Bazac.

Moteris grįžo iš New York miesto gegužės 23 dieną su dviem vaikais, o antradienį ji jau buvo paguldyta infekcinėje ligoninėje. Pasak ligoninės direktoriaus trečiadienį ji išleista namo. „Pacientė sirgo labai lengva gripo forma. Jos būklė gera, todėl galėjo vykti namo, kur ji turės dar pabūti atskirta“, – sakė jis.

Tiriami ir visi tuo pačiu lėktuvu skridę asmenys. BNS

Kuveite kiaulių gripu užsikrėtė 18 JAV karių

Aštuoniolikai JAV karių Kuveite esančioje karinėje bazėje nustatytas kiaulių gripas, tačiau jie visi jau išvyko iš šios Persų įlankos regiono šalies, praėjusią savaitę pranešė vienas Kuveito medicinos pareigūnas.

Pasak pareigūno, JAV kariai „neturėjo jokių ryšių su vietos gyventojais“, taip pat nurodė, kad šioje naftos turtingoje šalyje kitų užsikrėtimo virusu A(H1N1) atvejų nenustatyta. BNS

Pirmas atvejis nustatytas Rusijoje

Rusijoje užregistruotas pirmas susirgimo kiaulių gripu atvejis, agentūrai gegužės 22 d., penktadienį, sakė vienas aukštas pareigūnas iš Maskvos sveikatos apsaugos departamento. Pasak jo, 28-erių vyras ketvirtadienį buvo paguldytas į Maskvos kliniką, kur jam buvo nustatytas ūmus virusinis kvėpavimo takų uždegimas. „Jis atvyko iš Jungtinių Valstijų ir kreipėsi į mus dėl šių simptomų“, – sakė pašnekovas.

Tyrimai patvirtino gripo A/H1N1 „California“ atvejį. Juo susirgo Rusijos pilietis, kuris iš New York miesto grįžo į Maskvą. BNS

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.: 1-866-438-7400
pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.
Konfidencialumas garantuojamas

EUROPARLAMENTO RINKIMAI (IV): ŽEMAIČIŲ IR CENTRO PARTIJOS

ANDRIUS NAVICKAS

Tęsiame Europos Parlamento (EP) rinkimuose dalyvaujančių partijų apžvalgą. Šįsyk apie dvi neparlamentines partijas, kurioms vargu ar kada pavyks pakilti į „aukščiausią“ politinę lygą.

Žemaičių partijai politinių pergalių teks palaukti

Penktuoju numeriu rinkimų į Europos Parlamentą biuletenyje bus įrašyta Žemaičių partija.

Žemaičių partija pirmą savo pergalę jau pasiekė – Teisingumo ministerija patvirtino jos teisę oficialiai dalyvauti Lietuvos politiniame gyvenime. Kada galima tikėtis kitos pergalės ir ar tomis pergalėmis turėtume džiaugtis?

Partijos steigimas supriešino net ir didžiausius Žemaitijos patriotus. Vienas dalykas didžiulis savo šaknimis, puoselėti tarmę, savitas kultūros tradicijas, kitas dalykas – iš viso to bandyti išsunkti politinių dividendų. Tuo labiau kad pradžioje šmėkščiojo absurdiškos atsiskyrimo idėjos. Palaipsniui jos bent iš paviršiaus išnyko, dabar partijos šūkis – „Tėvynė viena“.

Kvaila tikėtis, kad Žemaičių partija turi bent mažiausių progų patekti į EP. Veikia ji rimta pretendente į šių rinkimų pralaimėtojus. Tiesa, kiek suprantu, kol kas šios partijos tikslas – dalyvauti ir įsisteiginti, na, o didesnės ambicijos paliekamos po poros metų vyksiantiems savivaldos rinkimams. Todėl ir kandidatų sąrašas gana kuklus: 1. Egidijus Skarbalius; 2. Stasys Gvazdiuskas; 3. Daiva Arlauskienė; 4. Kęstutis Grinaveckas; 5. Janina Šliogerė; 6. Karolis Šiaudkulis; 7. Valerija Statauskienė; 9. Arvydas Norvydas.

Tik Skarbalius turi šiek tiek tokios politinės patirties, vieną kadenciją buvo LR Seimo narys, atstovavo liberaldemokratams. Tiesa, nieko įspūdingo nenuveikė, įsivėlė į žiniasklaidoje linksniuotus skandalus ir kuriam laikui pasitraukė į politinio gyvenimo užribę. Septyni jo kolegos, panašu, jokių milžiniškų ES pertvarkos planų iki šiol neplėtojo ir apie ES institucijų veiklą nusimano tik paviršutiniškai. Kita vertus, juk laimėti vis vien nepavyks, tai ko stengtis, įkalbinėjant žymesnius Žemaitijos veikėjus ar kuriant plačią ir nuoseklią programą?

Subjektyvus vertinimas. Didžiausia intriga, ar Žemaičių partijai pavyks nelikti paskutinei. Šiokių tokių galimybių yra. Tačiau jei partija sugebėtų pakartoti bent Česlovo Jezersko rezultatą per Prezidento rinkimus, galima būtų sakyti, kad pasirodė labai sėkmingai.

Centro partija + Ona Juknevičienė = ???

Šešta rinkimų biuletenyje – Centro partija. Nuo to laiko, kai ši partija patyrė gana netikėtą ir labai skaudų pralaimėjimą 2000 metų Seimo rinkimuose, ji atkakliai stengiasi sugrįžti į „aukščiausią“ politinę lygą, tačiau vis nesėkmingai. Ši partija išskirtinė ir tuo, kad jos vadovas Romualdas Ozolas jau kurį laiką apskritai nėra įtraukiamas į kandidatų sąrašą. Tačiau nepada ir toks sprendimas. Tiesa, per Europarlam-

mento rinkimus centristai turi naują kozirį – europarlamentarę Juknevičienę. Ši politikė prieš penkerius metus buvo pirma Darbo partijos sąrašė. Tuomet darbiečiai buvo „ant bangos“, o ir Viktoro Uspaskicho sprendimas sąrašo vadovavimą perduoti žiniasklaidos išpopuliarintai ekonomistei buvo tikrai vykęs.

Ar Juknevičienė pavyks reanimuoti Centro partijos populiarumą? Turiu labai rimtų abejonių. Pirmiausia Dalios Grybauskaitės skrydis į Prezidento postą kiek pritemdė kitų politikų spindesį. Kitas dalykas – per nesėkmių metus centristai iš rimtos, gyvybingas partines struktūras turinčios organizacijos pavirto teoretikų klubu. Tad rimtos organizacinės pagalbos Juknevičienėi tikėtis neverta. Kitas dalykas – nelabai aišku, kaip suderinti europarlamentarės pažūras su centristų euroskepticizmu. Prisiminkime, Ozolas buvo vienas nuosekliausių Lietuvos stojimo į ES kritikų. Taip pat ir dabar išsigelbėjimo jis ieško, dalyvaudamas įvairiose Vito Tomkaus esą patriotinėse iniciatyvose. Kaip tai dera su Juknevičienės penkerių metų darbu EP bei jos laikysena, kad ES turi būti kuo vieningesnė?

Ilgą laiką buvo kalbama, kad Juknevičienė, susipykusi su Uspaskichu, rinkimuose dalyvaus „Tvarkos ir teisingumo“ sąrašė. Tačiau iki galo susitarti nepavyko. Teko ieškoti kitų variantų. Sakoma, kad skęstantis griebiasi ir šiaudo. Tik ar dažnai tai padeda?

Centro partijos sąrašas: 1. Ona Juknevičienė; 2. Arūnas Grumadas; 3. Arūnas Gumuliauskas; 4. Saulius Lapienis; 5. Ulijana Petraitienė; 6. Nijolė Uinskienė; 7. Mindaugas Končius; 8. Asta Antanina Tamulevičienė; 9. Albinas Stankus; 10. Vytautas Griščenko; 11. Rimantas Makrickas; 12. Jolanta Krutkevičienė; 13. Verginija Masiliauskienė; 14. Rytis Vaičiaitis; 15. Egidijus Albrektas; 16. Rolandas Ragaliauskas; 17. Sigutė Ežerskienė; 18. Danutė Pocienė; 19. Gintas Jonauskas.

Tikrai negalima sakyti, kad Centro partijos sąrašas nėra solidus. Lapienis, Grumadas, Gumuliauskas, Končius ir dauguma kitų – tikrai įdomūs žmonės, uostę ir politinio parako. Su Centro partijos kandidatais tikrai būtų įdomu padiskutuoti, išgerti kavos ar arbatos. Tačiau juos rinkti į EP?

Partijos programoje, skirtoje šiems rinkimams, tvirtinama: „Mūsų tikslas – savo tėvų žemėje patiemis spręsti būtines problemas, išlaikant savo identitetą ir kuriant Lietuvos piliečiams sąlygas saugiai ir pasiturti gyventi ir dirbti Lietuvoje. Esame įsitikinę, kad narystė Europos Sąjungoje neturi mažinti nepriklausomos Lietuvos suvereniteto, o globalizacija nekeis mūsų gyvenimo Lietuvoje būdo bei tradicijų. Mes nenorime, kad Lietuva būtų galingųjų įrankis.“ Tikrai puikus tikslas. Tik štai esminis klausimas: kaip jis turi būti pasiektas? Kaip apsiginti nuo vidinių pavojų, kai į mūsų nepriklausomybę kėsina ne svetimi, o savi oligarchai? Kaip atkurti bendruomeniškumą fragmentizuotoje, susiskaldžiusioje ir susipriešinusioje visuomenėje? Beje, pati Juknevičienė tvirtina, kad Lietuva turi būti suinteresuota vieningesnės ES kūrimu. Esą tai veiksmingiausias kelias į išli-

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Partizanų bunkerio istorija Rako stovykloje

Nesenai vienoje savo skiltyje kėliau klausimą – „Kaip paminėsime Lietuvos vardo tūkstantmetį?“ („Draugas“, 2009 m. balandžio 25). Ta proga siūliau Šiaurės Amerikoje esančioms jaunimo stovykloms įrengti partizanų bunkerius. Į tai sureagavo Dalia Butėnienė ir paskambino. Ji man priminė, kad prieš daugelį metų jos sūnus Eugenijus priklausė „Miško brolių“ draugovei Čikagoje. Ši draugovė turėjo pasistatiusi bunkerį Rako skautų stovykloje, esančioje prie Custer, Michigan. Ji davė savo sūnaus telefono numerį, jei norėčiau daugiau apie tai sužinoti. Graži pradžia!

Prisiskambinau Eugenijui, kuris, sužinojęs apie mano norą daugiau sužinoti apie tą bunkerį, pasiūlė toliau klausyti Juozą Šalčiūną, to bunkerio projekto sumanytoją ir vykdytoją. Tuoj pat davė ir jo telefono numerį. Tačiau Eugenijaus greitai nepaleidau, nes buvo įdomu jo paties patirtis ir likę prisiminimai. „Miško brolių“ draugovei priklausė apie penkiolika vyrų. Jų vadovo dėka, buvo nutarta stovyklos rajone įrengti slėptuvę, partizanų bunkerį. Truko apie metus užbaigti. Darbas buvo atliekamas slaptai, kad kiti nesužinotų. Buvo parinkta vieta už „pelkynų, prie uodynų“. Jo prisiminimu, tai galėjo būti 1970 metais. Bunkeris buvo kasa-smėlėtoje vietoje, tad buvo sunkumų suvaldyti smėlį. Sienoms buvo naudojami rąstai ir maišai su smėliu. Įėjimas buvo iš viršaus. Bunkeryje buvo stovyklaujama keletą metų. Su laiku supuvo lubas laikė balkiai.

Draugovė vadovavosi Daumanto parašyta knyga apie Lietuvos partizanus. „Tai buvo mūsų biblija“, kalbėjo Eugenijus. Jie vilkėdavo skautiškas uniformas, bet turėjo savo specialius ženklus. Ant vieno ženklo buvo įrašytas jų šūkis „Už tėvų žemę!“ Kiekvienas skautas turėjo savo slapyvardį. Eugenijaus slapyvardis buvo Dėdė, o Juozo Šalčiūno-Uosio.

Po keleto dienų prisiskambinau Juozui Šalčiūnui-Uosui. Telefonu atsiliepė jo žmona. Prisistačiau, ji tuoj pat mane atpažino, nes skaitanti mano rašinius „Drauge“. Buvo lengva ją įtikinti, kad prie telefono pakviestų savo vyrą. Jo nepažįstu, bet iš karto pajutau, kad savas. Prisiminė savo jaunystę, kai dar Lietuvoje, o vėliau Vokietijoje teko kasti ar statyti tikrus bunkerius. Nuo jaunystės yra skautas. Gyvendamas Čikagoje įsteigė „Miško brolių“ draugovę, kuriai priklausė apie 15 skautų. „Kokie čia ‘Miško broliai’ be partizanų bunkerio?“ – su nostalgija prisiminė mielas pašnekovas. Tad buvo nutarta kasti bunkerį. Rako stovyklos rajone buvo pasirinkta atokesnė vieta prie pelkių. Pats bunkeris buvo smėlėtoje vietoje. Iškasamas smėlis vis nubyrėdavo atgal į duobę. Teko statyti sieną iš rąstų ir ją sutvirtinti skersinėmis. Lubos iš rąstų buvo uždengtos maišais su smėliu. Viršus buvo atidžiai paslėptas augmenija ir medžių šakomis. Bunkerio plotas buvo maždaug 5 metrai x 15 metrų. Aukštis ar gilumas – apie du metrai. Didesnis asmuo negalėjo tiesiai atsistoti, reikėjo galvą palenkinti.

Įėjimas į bunkerį buvo iš viršaus. Atidarius dangą tekdavo kopėčiomis nultipti žemyn. Taip pat buvo du atsarginiai išėjimai. Vienas buvo padarytas iš didelės medinės dėžės, o kitas – iš metalinių alyvos statinių junginio. Prie paskutinės statinės buvo pritemptas didelis kelmas. Penkiolika vyrų tą kelmą tempė, o paskui jo vidų išskaptavo, kad būtų gerai užslėptas išėjimas iš tų statinių tunelio. Dirbdami vilkėjo specialias karines, slepiančias uniformas, kad savo buvimą pridengtų nuo svetimų akių. Bunkerio viduje iš medžio buvo pastatyta dviaukščių ir triaukščių lovelių. Rėmai buvo išpinti virvėmis. Ant viršaus miegmaišiuose miegodavo tie šaunuoliai – „Miško broliai“. Kartais nakvodavo iki 15 skautų. Kai bunkeryje nakvodavo, lauke būdavo išstatyta sargyba, kuri keisdavosi kas dvi valandos. Pagrindinį bunkerį ir jo įrangą statė apie pusę metų. Vėliau už kokių 500 metrų nuo pagrindinio bunkerio buvo įrengta dar pora bunkeriu. „Miško broliai“ egzistavo apie 25 metus, nuo maždaug 1970 iki 1995 m. J. Šalčiūno teigimu, tai buvo puiki auklėjamoji priemonė, pritaikyta skautiškam metodui. Šiai draugovei priklausė buvo laikomi elitu. Kiekvienas ant savo uniformos turėjo savo slapyvardį. Iš pasakojimo atrodo, kad ši grupė buvo tikrai susigyvenusi ir solidari. Net dvidešimt penkerius metus kiekvienoms Kūčioms visi vykdavo į Rako stovyklą ir gamtos artumoje kartu atšvėsdavo Šv. Kūčias.

J. Šalčiūnas anksčiau gyveno Čikagoje, bet jau kuris laikas su žmona gyvena Beverly Shores, Indiana valstijoje, „vos pora šimtų metrų nuo Michigan ežero“. Tai mano jaunystėje pamilti taip vadinamai „Sandūnai“ (angliškai „sand dunes“ – smėlio kopos), į kur vasaros metu savaitgaliais traukdavome saulutėje pasidėginti, ežere pamirkti, pas Kalvaitį pašokti, putojančio alučio pagerti, padainuoti ir jaunyste pasidžiaugti. Daug tų su-bėgimų buvo įamžinti Vlodo Butėno, Eugenijaus Butėno tėvelio, reportažuose.

kimą. Pagaliau, ar ozoliškas euroskepticizmas galiausiai netampa karikatūra, kai filosofijos profesorius ištraukia į Vito Tomkaus organizuojamas viešųjų ryšių akcijas?

Subjektyvus vertinimas. Centro partijai nepavyks surinkti tiek balsų, kad galėtų deleguoti savo atstovą į EP. Manau, jog Juknevičienės pastangomis pavyks pritraukti kelis nušimčius rinkėjų, tačiau veikiausiai

pasitvirtins taisyklė – vienas lauke ne karys. Po rinkimų dar kartą iškils Centro partijos ateities klausimas. Kiek dar kartų centristai turi patirti pralaimėjimų, idant pradėtų aktyviau ieškoti sąjungininkų ar permąstyti savo laikyseną? Beje, būtent centristai, daug labiau nei „prisikėlėliai“, galėtų būti „Libertas“ frakcijos partneriais Lietuvoje.

Bernardinai.lt

NEW YORK, NY

Lietuvos grožis architektūroje

JURGITA RAŠKEVIČIŪTĖ
 Specialiai „Draugui“
 iš New York

Turbūt visi žinome, kad Lietuva graži ne tik savo kalvomis ir kloniais, bet ir architektūra. Manau, kiekvienas turistai, būdamas Lietuvoje, į lankytinų vietų sąrašą įtraukia tokias vietas, kaip Trakų pilis, Gedimino bokštas, Vilniaus Katedra, Kauno rotušė ir daugelį kitų, kurios žavi savo puošniu stiliumi, dvelkia istorine paslaptimi ir tarsi iš tolo kiekvieną kviečia prieiti arčiau. Kad ir kokius nuostabius prisiminimus tai keltų, šį kartą norėčiau pakalbėti ne apie istorinius Lietuvos paminklus, o apie moderniąją architektūrą šalyje, ypač Kaune, kurią šių metų gegužės 19 dieną New York mieste pristatė gerai žinomas architektas iš Lietuvos Gintaras Balčytis.

G. Balčytis yra baigęs Vilniaus inžinerinio statybos instituto Architektūros fakultetą. 1994 metais tapęs architektų biuro „Dviejų grupė“ nariu kartu su kolegomis Linu Tuleikiu, Eugenijumi Miliūnu ir Algimantu Bubliu bei kitais projektuoja visuomeninės paskirties pastatus, gyvenamuosius namus, daugiabučius, rengia idėjinius projektus. Turbūt nesuklysimė sakydami, jog įdomi

patirtis architektą aplankė 2005–2008 metais, jam pirmininkaujant Lietuvos architektų sąjungos Kauno skyriuje. Su tokia įžanga architektą Balčytį pristatė Danius Glinskis.

Anot paties architekto, neseniai Lietuvoje prasidėjęs statybų bumas turėjo sustoti dėl lėšų trūkumo. Dar prieš metus gyvenamieji namai ir daugiabučiai dygo kaip grybai po lietaus. Liūdna, tačiau šiandieninė padėtis kitokia, – vietoj plūšančių darbuotojų su traktoriais ir kranais statybų aikštėse dabar gali išvysti tarsi vaiduoklius stūksančius nebaigtus statyti daugiabučius namus. Atsižvelgiant į tai, suprantama, jog ir architektų padėtis nėra pati geriausia. Sumažėjus užsakymams, sumažėja ir darbų, o be to, ir patiems namų pirkėjams teko atsisakyti o, ką jau turi, kadangi bankai pradėjo stabdyti kreditus, neduoti paskolų. „Tad dabar pagrindinis uždavinys – galvoti, kaip išgyventi iki krizės pabaigos, o ne kurti naujus architektūrinius ateities projektus“ – teigė Glinskis.

Daugiausia dėmesio vakaro metu buvo skiriama pirmajam Kauno katalogo pristatymui „Architektūra. Kaunas 2008“, kuris apima 3–5 metų laikotarpį. Anot Gintaro, šis katalogas yra skirtas visiems miestiečiams ir, žinoma, visiems, kurie domisi archi-

Architektas Gintaras Balčytis ir žmona Aukse apsilankymo pas New York lietuvių metu.

Jurgitos Raškevičiūtės ir LR gen. konsulato New York nuotr.

tektūra. Jame yra sudėti Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Vakarinės Lietuvos dalies ir kitų miestų moderniosios architektūros darbai. Nepaprasto grožio gyvenamuosius namus, bibliotekas, sporto ir pramogų kompleksą, Aušros namus, Kauno oro uosto terminalą ir daugelį kitų darbų išvydome ryškiaspalvėse nuotraukose. Kataloge galima atrasti tokių firmų kaip „Architectus Vertus“, „Kita kryptis“, „Miesto projektas“, „Dviejų grupė“ ir daugelio kitų įmonių darbų. Architektas pabrėžė, jog nemažai firmų su savo projektais dalyvauja įvairiuose konkursuose, tačiau kai kurie darbai, nors mums atrodytų ir genialūs, telieka tik idėja. Belieka tik pasidžiaugti tais darbais, kurie vis dėlto išvydo dienos šviesą, o ypač architekto Sauliaus Juškio projektu, Panevėžio viešosios bibliotekos, kuri 2006-aisiais laimėjo nacionalinę premiją, restauravimui.

Turbūt visi esame matę japonų riestais stogeliais namukus, Egipto kolonas ir arkas bei daugelio kitų šalių itin savitą architektūros stilių. Ar kada susimąstėme, kuo gi lietuviai išsiskiria iš kitų tautų šioje srityje? Architekto Balčytio teigimu, Lietuva

savo specialaus stiliaus niekada ir neturėjo, tik vėliau buvo pradėta svarstyti, ką galėtume laikyti tikru lietuvišku stiliumi. Po ilgų svarstymų buvo priimta, jog lietuvių tautiškumą architektūroje labiausiai atspindi paprasti gyvenamieji namai su priemene ir šlaitiniais stogais. Kaip sakoma, paprastumas visada priimtinausias, tačiau nesidžiaukime per anksti. Lai kuri bėgant paaiškėjo, jog nėra taip paprasta ant kiekvieno namo uždėti šlaitinį stogą. Kitas dalykas, visi architektai nori pastatyti kažką skirtingo, įmantraus ir pavyzdžių ieško ir svetur. Taip tautinio stiliaus paieškos Lietuvos architektūroje ir baigėsi, ir nežinia ar kada besugrįš. Liūdna, tačiau viskas eina urbanizacijos keliu.

Pabaigoje norėčiau pridurti, jog Gintaras bei kiti Lietuvos architektai nepraranda vilčių ir pamažu kuria naujus sumanymus, kaip architektūra būtų galima ryškiau atspindėti Lietuvą pasaulyje. Tie vaiduokliški, nebaigti statyti namai dabar galbūt atrodo labai baisiai, tačiau niekas nenustėsia į amžinybę. Ir tai kada nors baigsis arba, priešingai, pradės vėl iš naujo kilti.

MISSISSAUGA, CANADA

Spaudai – linkėjimai ir dainos

„Tėviškės žiburių“ 60-mečio vakaras Mississaugoje

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Gražų balandžio 18 d. šeštadienio vakarą rinkomės į Anapilio didžiąją salę švęsti savaitraščio „Tėviškės žiburiai“ 60-tojo gimtadienio. Tik įėjus pro duris buvome maloniai nustebinti elegantišku savaitraščio redaktorių ir darbuotojų priėmimu – gaivinančia taure putojančio šampano, nuoširdžiais sveikinimo ir dėkojimo už apsilankymą žodžiais. Gilyn į salę kvietė gražiai ant stalų besipuikuojančios gėlės, negarsi muzika, na, ir svarbiausia – draugų ir pažįstamų bičiulystė.

Nustatytu laiku prasidėjo vakaro programa, kuriai vadovavo Aušra Karkienė. Ji priminė „Tėviškės žiburių“ steigėjus, tarp jų Balį Sakalą ir Antaną Rinkūną, kurių dukros redaktorė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos „Žiburiai“ „Tėviškės žiburių“ leidėjų valdybos pirmininkė Giedra Rinkūnaitė-Paulionienė dabar tęsia jų pradėtą darbą. Sveikinimo žodžius tarė Lietuvos Respublikos ambasadorė Gintė Damušytė, Kanados Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkė kultūros reikalams Rūta Šiūlytė-Kličienė. Trumpi, gimtadienio progai skirti sveikinimai buvo gauti iš Lietuvos, Utenos Adolfo Šapokos vardo gimnazijos bei iš „Draugo“ leidėjų, kuriuos perskaitė vakaro vedančioji. Laikraščio „Amerikos lietuvis“ priedo „Rytų pakrantė“ redaktorius ir ŠALFAS centro valdybos pirmininkas Eugenijus Misevičius iš New Jersey valstijos, JAV pasveikino „Tėviškės žiburius“ ir įteikė atminimo lentelę nuo „Amerikos lietuvių“ ir 200 dol. nuo ŠALFAS sąjungos.

Visi mecenatai, paaukoję piniginius laimikius, buvo surašyti programėlėje. Speciali padėka pareikšta adv. Algiui Pacevičiui, „Tėviškės žiburių“ 60-mečio proga paaukojusiam 2,500 dol.

Gimtadienis vien sveikinimais ir linkėjimais nesibaigia, būtinai reikia ir dovanų. Ši kartą „Tėviškės žiburių“ gimtadienio dovana buvo Čikagos „Dainavos“ vyrų ansamblio koncertas. Ansamblio nariai yra: Darius Polikaitis, Vidas Neverauskas, Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis,

Marius Polikaitis ir Kastytis Šoliūnas. Jų dainavimas buvo dvasinė dovana, kuri ilgai gyvens kiekvieno šioje šventėje dalyvavusio širdyje, kaip dar ilgai kiekvienus namus lankys ir savaitraštis „Tėviškės žiburiai“.

Pradėję koncertą lietuvių liaudies daina „Suskyniau skynimą“, akompanuojant V. Neverauskui, po kurios pasigirdo garsūs plojimai, visi žinojom, kad vakaras bus pilnas gražios muzikos garsų. Subtili dinamika, maloniai skambanti harmonija, švelnus lyriškumas užliūliavo visus besiklausant dainos „Širdis“ (kom. L. Abario, žodž. J. Erlicko). Nuskambėjus dainai „Pasdabojau sau mergelę“, ansamblio vadovas D. Polikaitis pasveikino visus jubiliejaus proga, padėkojo už pakvietimą į šią neeilinę šventę ir papasakojo klausytojams būsimų trijų dainų atsiradimo istoriją. Visos trys dainos „Paskalba“, „Kopininkai“ ir „Žvirblis ir pelėda“ yra parašytos lietuvių liaudies dainų žodžiais, kurioms muziką parašė čekų

Šventės pabaigoje „Tėviškės žiburių“ redaktoriai, administracija, pagalbinkai ir svečiai iš Čikagos buvo apdovanoti dovanėlėmis.

kompozitorius Antonin Dvorak. Istorija paprasta, bet įdomi tuo, kad žymus prūsų-lietuvių visuomenės veikėjas, lituanistas, teologas, tautosakininkas, Karaliaučiaus universiteto profesorius Liudvikas Rėza 1825 metais surinko ir Europoje išspausdino lietuvių liaudies dainų tekstus su vertimu į vokiečių kalbą. Čekų kompozitorius Dvorak, užtikęs šį rinkinį, dainų žodžiams parašė melodiją. Muzikologo Vytauto Strolios ir, žinoma, šio vyrų ansamblio vadovo dėka šios įdomiai, kartais visai čekiškai skambančios dainos atrado kelią ir į lietu-

Lietuvos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė.

vių sceną.

Paskutinės trys dainos prieš pertrauką „Kur tas šaltinėlis“, „Šaltysius“ ir „Vakaruškos“ buvo atliktos puikia dinamika, aiškia tarse, ypatingai gražia scenine laikysena. Dainose vėl ieškojome prarastos mergelės, ilgėjomės meilės. Mūsų tautos gyvenimas, išdainuotas poezija ir dai-

KLB krašto valdybos vicepirmininkė Rūta Kličienė.

stiklinę juo atsigaivino, dar polkos žingsneliu supynė žilvitį ir koncertą tęsė toliau. Štai kaip gražiai jaunimas, kurio šioje šventėje buvo nemažai, mokina visus, kad linksmitis galima ir be svaigalų.

Vyrų ansamblio repertuare buvo įvairaus žanro kūrinių: liaudies harmonizuotų dainų, vertimų iš anglų kalbos, operėčių ar šiaip populiarių estradinių lietuvių dainų ir jaunos iš-eivijos kartos kūrybos.

Maloniai buvome nustebinti torontiečio E. Punkrio ir V. Pavilionio, anksčiau labai aktyviai besireiškusių mūsų kultūrinėje veikloje, sukurtos dainos „Vieni šokam“. Šią dainą solo pradėjo A. Polikaitis, tada perėmė Marius, o prisidėjęs akompaniatoriui Vidui, džiazo stiliumi atliktas kūrinys nuskambėjo ypatingai puikiai.

Paskutinioji programos daina „Esi, dangau“ (žodž. B. Brazdžionio, muz. D. Polikaičio) solo atlikta M. Polikaičio, pritariant visam ansambliui, labai taikliai atitiko ir melodiją, ir žodžių prasmę, ir balso tembrą.

Dariaus vadovaujamo ansamblio nariai yra labai gerai paruošti, puikiai žino kūrinių harmoniją, giliai jaučia muziką, todėl nė vienos gaidos nepadainavo jos neišgyvenę, neišjautę, nesusiklausę ar kartu neužbaigę muzikinės minties, frazės. Prie visų techninių atlikimo sugebėjimų pridėjus ir puikią sceninę atlikėjų laikyseną, artistišumą, visi džiaugėmės ir gėrėjomės šiais gražiais lietuvičiais.

Ar reikia įdėti darbo, kai Dievas davė tiek dovanų? – paklausiau Dariaus, pasibaigus koncertui. Suglumo, šyptelėjo ir truktelėjęs pečiais pritarė, kad Dievulis yra davęs talento muzikai, bet be darbo, laiko ir repetacijų joks talentas nežibės.

Po keletos publikos išprašytų dainų koncertas baigėsi. Liko mieli prisiminimai ir apie dainas, ir atlikėjus, ir „Tėviškės žiburių“ 60-tojo gimtadienio šventę, kuri baigėsi Karkienei į sceną pakvietus laikraščio redaktorių, administraciją ir pagalbinkus ir kartu su atlikėjais apdovanojus juos atmintinėmis dovanėlėmis ir gėlėmis. Paskelbus loterijos laimėtojus visi buvo kviečiami į Muziejaus salę vaišėms. Niekas nesukbėjo skirstytis, lyg savo buvimu norėdami išlaikyti tą puikią vakaro ir gimtadienio šventės nuotaiką.

Lai ši pakili nuotaika ir gražiausi linkėjimai įkvepia visus „Tėviškės žiburių“ darbuotojus tolesniam darbui ir ateities gimtadieniams.

„Tėviškės žiburių“ gimtadienio dovana buvo „Dainavos“ vyrų ansamblio koncertas.

Kęsto Poškaus nuotraukos

Vilnius, birželio 1 d. (ELTA) – Prezidentas Valdas Adamkus pasveikino ir apdovanojo vaikų piešinių konkurso „Piešiu prezidentą“ nugalėtojus. Valstybės vadovas įteikė simbolines dovanėles vaikams bei palinkėjo ir ateityje nebijoti reikšti savo nuomonės įvairiomis išraiškos formomis. Konkursui buvo pateikti 62 piešiniai, kuriuose vaikai nuo 4 iki 15 metų piešė, kokį jie įsivaizduoja Lietuvos prezidentą. Simboliška, kad vaikų piešinių paroda prezidento kanceliarijoje atidaryta birželio 1-ąją – Vaikų gynimo dieną. 15 vaikų piešinių buvo pripažinti įdomiausiais ir linksmiausiais darbais.

Piotro Romančiko (ELTA) nuotr.

Poros neprivalės tuoktis santuokų rūmuose

Vilnius, birželio 1 d. (BNS) – Nuo šių metų rudens poros nebeprivalės tuoktis santuokų rūmuose, jos galės pasirinkti labiau patinkančią vietą, žada Teisingumo ministerija.

Šiuo metu civilinė santuoka sudaroma tik konkrečiai nustatytoje vietoje – civilinės metrikacijos įstaigoje ar konsulinėje įstaigoje. Tačiau Civilinio kodekso nuostatos nedraudžia to daryti ir kitose vietose.

Tokią išvadą pateikė teisingumo ministro sudarytas Civilinio kodekso priežiūros komitetas, nagrinėjęs liberalesnės santuokų tvarkos nustatymo galimybes.

Teisingumo ministras Remigijus

Šimašius teigia, kad remiantis šiuo išaiškinimu, artimiausiu metu bus keičiama santuokų sudarymo tvarka.

„Tokie pokyčiai nauji ir svarbūs siekiantiems susituokti originalesnėje vietoje nei įprasti civilinės metrikacijos rūmai“, – sakė R. Šimašius.

Tačiau jis pabrėžė, kad civilinės metrikacijos skyriaus darbuotojai neprivalės tuokti „bet kur“. „Tokiais atvejais jie savarankiškai galės spręsti, ar vieta yra tinkama santuokai sudaryti, ar ji atitinka bendrus padarumo ir moralės principus“, – kalbėjo jis.

Visi norintys susituokti originalioje vietoje už šią paslaugą turės sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą.

Kaune archeologai užčiuopė pirmosios pilies bokštą

Kauno pilis.

Eltos nuotr.

Vilnius, birželio 1 d. (BNS) – Įpusėjantys archeologiniai kasinėjimai Kauno pilies teritorijoje pildo istoriją. Atkasto pirmosios pilies bokšto detalė parodė, kad jie buvo ne kvadrato, o kitokios formos.

„Atkasėme vieną seniausių Lietuvoje mūrų, už jį senesnis tikriausiai – tik Senuosiuose Trakuose, gal dar Vilniuje kažkas yra. Drąsiai galima sakyti, kad susiduriame su visiškai žila senove“, – sakė Kauno paminklų restauravimo projektavimo instituto darbuotojas Algirdas Žalnierius, vadovaujantis kasinėjimams.

Pasak jo, pirmosios pilies bokšto mūras yra įdomiausias radinys. 1994 m. bokšto mūras buvo aptiktas kitoje

bastėjos pusėje.

„Šiuo metu vėl rezgasi nauja intriga. Remiantis 1994 m. kasinėjimų išvadomis, buvo galvojama, kad pirmosios pilies bokštas buvo kvadratinis. Dabar ši versija keičiasi, kas bus toliau – pamatysime maždaug po mėnesio, kai atkasime daugiau. Man atrodo, rasime labai įdomų dalyką“, – žadėjo archeologas.

Pirmoji pilis, kaip teigė A. Žalnierius, statyta 1358–1361 m. Kai kryžiuočiai 1362 m. sugriovė pirmąją Kauno pilį, buvo nugriautos pilies sienos ir bokštai, pastarieji stovėjo gynybinio griovio dugne. Po to, kai buvo statoma antroji pilis, likę bokšto mūrai susilygino su šlaitu, todėl jis eina įstrižai.

A. Žalnierius šypstelėjo, kad paveldas egzistavo ir XV a. Maždaug po 50 metų statant antrąją pilį buvo naudojami pirmosios pilies mūro likučiai, nereikėjo naujų pamatų. Kai kur buvo likusi iki 2 m aukščio siena, buvo išlaikytas pirmosios pilies planas. Tik bokštai pakeitė vietą, nes anksčiau jie buvo griovyje. Kad bokštai buvo statomi kiek kitoje vietoje, lėmė pasikeitusi gynybinė sistema.

Skverbiantis į žemę gilyn, prie bastėjos rasta metalinių strėlių antgalių. Archeologas neabejoja, kad jie priklausė kryžiuočiams. Archeologai teigė atlikę apie trečdalį darbų, gilyn įsiskverbta apie 4 metrus.

Lenkijos ministras: Lenkija nebuvo okupavusi Vilniaus krašto

Vilnius, birželio 1 d. (BNS) – Lenkijos užsienio reikalų ministras Radoslaw Sikorski Lenkijos televizijos TVN 24 eteryje pareiškė, kad tarpukariu Lenkija Vilniaus neokupavo.

Toks R. Sikorski teiginys nuskambėjo jo interviu, kurio pagrindinė tema buvo keleto į Europos Parlamentą kandidatuojančių Vokietijos partijų vieši pareiškimai. Vokiečiai tvirtina, esą po Antrojo pasaulinio karo perdalijus Europą, jų tautiečiai iš kai kurių dabartinei Lenkijai priklausančių teritorijų išvyti neteisėtai.

Šnekėdamas apie vokiečius, Lenkijos ministras paminėjo ir lietuvius. „Lietuva mano, kad mes tarpukariu okupavome Vilnių, o mes taip nemanome“, – teigė R. Sikorski.

Ministras televizijos eteryje žarstė priekaištus Lietuvos vadovams, Lenkijos prezidentui Lech Kaczynski – esą šis per 13 apsilankymų į Lietuvą nepasiekė nė vieno principinio su-

sitarimo.

„Taip jau būna, kad ne visos valstybės nori daryti tai, ko iš jų tikimės“, – tvirtino R. Sikorski.

Seimo Užsienio reikalų komiteto narys liberalų sąjūdių Petras Auštrevičius sakė esąs nustebęs dėl tokių pareiškimų, padarytų praėjus 15 metų po bendradarbiavimo su Lenkija sutarties.

„Palikome istoriją istorikams. Esame įsitikinę, kad tai tikrai buvo aneksija. Kone du dešimtmečius trukęs dvišalių santykių nebuvimas yra to įrodymas. Bet kam dabar, jau praėjus tiek laiko po mūsų pasirašytos bendradarbiavimo sutarties, reikia tą faktą iš naujo svarstyti?“, – kalbėjo P. Auštrevičius.

R. Sikorski teiginius apie Vilniaus kraštą P. Auštrevičius aiškina artėjančiais rinkimais į EP, tačiau nemano, kad Lietuvai derėtų griežtai reaguoti į R. Sikorski kalbas.

Tradicinės religinės bendruomenės gaus per 3 milijonus litų

Vilnius, birželio 1 d. (BNS) – Vyriausybė devynioms tradicinėms bažnyčioms ir religinėms bendruomenėms šiemet paskirstys 3,3 mln. litų.

Pagal Teisingumo ir Finansų ministerijų parengtą Vyriausybės nutarimo projektą didžiausia suma – 3 mln. litų – turėtų tekti lotynų apeigų katalikų bažnyčiai, kuriai atstovauja jos vadovybė Lietuvoje – Lietuvos vyskupų konferencija.

164,2 tūkst. litų ketinama skirti Lietuvos stačiatikių arkivyskupijai, 36,5 tūkst. litų – Lietuvos sentikių bažnyčios Aukščiausiąjai Tarybai, 31,3 tūkst. litų – Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios konsistorijai, 13,1 tūkst. litų – Lietuvos musulmonų sunitų dvasiniam centrui – mufiatui, 10,4 tūkst. litų – Šv. Juozapo Bazilijonų ordino Vilniaus vienuolynui, 10,3 tūkst. litų – Lietuvos karaimų religinei bendruomenei, 9,000 litų – Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios – Unitas Lithuaniae – sinodui, 87,00 litų – Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios sinodo kolegijai, 7,900 litų – Lietuvos žydų religi-

nei bendrijai, 2,900 litų – Rytų sentikių cerkvės, neturinčios dvasinės hierarchijos, Vilniaus sentikių religinei bendruomenei, 2,500 litų – Kauno žydų religinei bendruomenei ir 1,000 litų – Vilniaus miesto žydų religinei bendruomenei „Chassidie Chabad Lubavitch“.

Valstybė tradicinėms religinėms bendruomenėms lėšų skiria kasmet. Anot finansų ministro Algirdo Šemetos, pinigai religinėms bendruomenėms skiriami okupacijos metais sunaikintiems ar apleistiems religinės paskirties objektams bei institucijoms atkurti ir kitoms reikmėms.

Skiriama suma priklauso nuo tradicinės tikybos tikinčiųjų skaičiaus. 2001 m. visuotinio surašymo duomenimis, Romos katalikų tikybai save priskyrė 2,75 mln. Lietuvos gyventojų, stačiatikių (ortodoksų) – 141,8 tūkst., sentikių – 27 tūkst., evangelikų liuteronų – 19,6 tūkst., evangelikų reformatų – 70,82, musulmonų sunitų – 2,860, judėjų – 1,272, graikų apeigų katalikų (unitų) – 384, karaimų – 258 gyventojai.

SPORTAS

Roma, gegužės 31 d. (ELTA) – Lietuvos dviratininkas Ignatas Kononovas laimėjo 92-ąją daugiadienį lenktynių „Giro d'Italia“ paskutinįjį, 21-ąjį etapą – 14,4 km atskiro starto lenktynes Romoje. 23-ųjų metų Lietuvos čempionas, atstovaujantis Šveicarijoje registruotai „Cervelo“ komandai, nuotolį įveikė per 18 min. 42 sek.

EPA-ELTA nuotr.

Pasaulio naujienos

Dingo Prancūzijos lėktuvas su 228 žmonėmis

Vilnius, birželio 1 d. (AFP/BNS) – Į dingusį „Air France“ keleivinį lėktuvą su 228 žmonėmis galėjo trenkti žaibas, dėl ko sugedo elektros sistema, nes lėktuvas skrido per stiprią audrą, siautėjančią virš Atlanto, pranešė avialinijos.

Kitame firmos pranešime buvo nurodyta, kad iš Rio de Žaneiro į Paryžių išskridusio lėktuvo sistemos pirmadienį išsiuntė automatinį klaidos pranešimą apie „gedimą elektros grandinėje“.

Brazilijos oro pajėgos pranešė pasiuntusios savo lėktuvus ieškoti Prancūzijos oro bendrovės „Air France“ keleivinio lėktuvo, kuris dingo į šiaurės rytus nuo Brazilijos krantų skridamas į Paryžių. 447-ojo reiso lėktuvas „Airbus A330“ su 216 keleivių ir 12 įgulos narių, skridamas reisu AF447, dingo iš radarų ekranų ir nenutūpė, kaip buvo planuota, Paryžiaus oro uoste.

Lėktuvas tikriausiai dingo virš Atlanto vandenyno dėl nelaimingo atsitikimo, o ne buvo pagrobtas, pirmadienį sakė Prancūzijos ekologijos,

Lėktuvu „Airbus A330“ daugiausia skrido iš atostogų grįžtantys prancūzai. **Scapix nuotr.**

energetikos ir tvarios plėtos ir regioninio vystymosi ministras Jean Louis Borloo. „Jau turėjo baigtis jo kuro atsargos, todėl, deja, galime numatyti baisiausią scenarijų“, – pridūrė jis.

Paryžiuje dirbantys oro kontrolės dispečeriai teigia nebeturintys vilties, kad lėktuvas galėjo nesudužti. Kadangi orlaivio pėdsakų aptikti nepavyko, neabejojama, kad lėktuvas nukrito į Atlanto vandenyną. Skelbiama, kad šiuo lėktuvu daugiausia skrido iš atostogų grįžtantys prancūzai.

Izraelyje prasidėjo didžiausios istorijoje karinės pratybos

Karinėse pratybose dalyvauja visa tauta. **Scapix nuotr.**

Vilnius, birželio 1 d. (AFP/BNS) – Izraelyje sekmadienį prasidėjo pačios didžiausios šalies istorijoje karinės pratybos, kuriose dalyvauja visa tauta. „Turning Point 3“ pavadinti mokymai, kurie truks iki ketvirtadienio, skirti pasiruošti didelio masto karo veiksams.

Iš visų pusių priešų apsuptas Izraelis pradėjo stambias karines pratybas, siekdamas padėti pasiruošti tautai „dideliui karui“, praneša „Jerusalem Newswire“.

„Turning Point 3“ mokymai truks 5 dienas. Jų metu bus atliekami tuo pat metu su „Hamas“ Gazoje, „Hezbollah“ Libane, Sirijos kariuomene tariamai prasidėję karo veiksmai bei riaušių, kurios karo atveju kiltų pačiame Izraelyje, malšinimo operacijos. Manoma, kad prasidėjus karui prieš šalies vyriausybę sukiltų Palestinos arabai Judėjoje bei Samarijoje ir Izraelio piliečiai arabai.

Karinėse pratybose dalyvauja ir Izraelio kariuomenė, ir civiliai gyventojai. Įvairiose Izraelio ministerijose atidaryti veiksnių valdymo štabai.

Pirmąją pratybų dieną tariamo karo sąlygomis mokėsi veikti valsty-

bės tarnautojai, pareigūnai ir kariškiai. Mokymų metu visos Izraelio valdžios struktūros, įskaitant vyriausybę, parlamentą, kariuomenę, policiją, savivaldybes, medicinos darbuotojus ir specialiąsias tarnybas, mokosi dirbti prasidėjus neramumams Vakarų krante, raketiniam apšaudymui Gazoje bei tuo pat metu prasidėjusiam karui su Sirija ir Libanu. Be to, kariuomenė ir gelbėjimo tarnybos atlieka savo veiksmus itin stipraus žemės drebėjimo Izraelyje sąlygomis.

Civiliai gyventojai į pratybas įsijungs šiandien, antradienį, visame Izraelyje pradėjusios kaukti sirenos praneš apie tariamą raketinį antpuolį. Visi Izraelio gyventojai turės per vieną minutę, kol bus girdimas sirenų kauksmas, susirasti sau saugią vietą pasislėpti. Nuo pratybų bus atleistas tik kelios įmonės, kuriose neįmanoma nutraukti veiklos.

Pasak Izraelio valdžios atstovų, „Turning Point 3“ mokymų tikslas – ištaisyti klaidas, kurios buvo padarytos Antrojo Libano karo metu ir paruošti šalies valdymo aparatą ir gyventojus „naujiems įvykių raidos scenarijams“.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Sąjungai (ES) šį pusmetį pirmininkaujanti Čekija neteisėtai pavadino rinkimus Pietų Osetijoje, po kurių prezidentas Eduard Kokoity dar labiau sustiprino savo valdžią šiame nuo Gruzijos atsiskyrusiam regione. „Tokių rinkimų su rengimas yra neteisėtas ir reiškia nesėkmę ieškant taikos ir ilgalaikio padėties Gruzijoje išsprendimo“, – pažymima pareiškime.

TBILISIS

Gruzijos URM pareiškė viltį, kad Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijoje, kuri turi būti priimta iki birželio 15 d., bus užfiksuotas valstybės teritorijos vientisumas. „Manome, kad okupuotose Gruzijos teritorijose turi būti stipri JT misija, atliekanti stebėjimo ir policijos funkcijas“, – pareiškė Gruzijos URM Europos klausimų departamento direktorius Šota Gvinerija. Jis taip pat pranešė, kad Vaziano karinėje bazėje pirmadienį baigėsi NATO kariniai mokymai pagal „Partnerystės taikos labui“ programą.

AZIJA

DELIS

Naujasis Indijos parlamentas pirmadienį pradėjo savo pirmąją sesiją, kurios metu deputatai turi išrinkti pirmąją per visą šalies istoriją pirmininkę moterį, kuri, beje, taip pat priklauso „neliečiamųjų“ kastai dalitams. Veteranus ir pirmą kartą išrinktus parlamentarų, tarp kurių yra 78 premjero Manmohan Singh ministrai, prasidedant sesijai, prisakdino laikinasis parlamento pirmininkas. Svarbiausias šios pirmosios sesijos įvykis bus 64 metų Meira Kumar išrinkimas pirmąją Indijos parlamento pirmininke moterimi.

JAV

WASHINGTON, DC

Iš JAV bepiločių lėktuvų paleistos raketos sunaikino apie pusę iš maždaug 20 „ypač vertingų“ su „al Qaeda“ ir kitais ekstremistais susi-

jusių taikinių Pakistane, pranešė laikraštis „The Washington Post“. Dienraštis citavo neįvardytus JAV kariuomenės ir žvalgybos šaltinius, kurie sakė, jog JAV raketų smūgiai ir Pakistano vyriausybės pajėgų Svato slėnyje vykdoma karinė operacija tapo skaudžiu smūgiu „al Qaeda“ ir jos palyginti saugioms slėptuvėms Pakistano kalnuose.

KANSAS

Bažnyčioje sekmadienį buvo nušautas gydytojas, kurį abortų priešininkų organizacijos laikė savo priešu dėl „vėlyvu nėštumo metu“ atliekamų abortų, o policija pranešė, kad sulaukė žudiką. 67 metų gydytojas George Tiller mirė nuo vienintelės kulkos. Į jį buvo šauta per sekmadienio pamaldas, kai jis prižiūrėjo tvarką liuteronų bažnyčios fojė. Užpuolikas taip pat grasino dar dviem toje bažnyčioje buvusiems vyrams, kurie bandė įsikišti, nurodė policija. Pasak jo, pareigūnai aiškinasi, ar užpuolikas yra kaip nors susijęs su abortų priešininkų organizacijomis.

* * *

JAV prezidentas Barack Obama pranešė apie planus apsaugoti Amerikos kompiuterių tinklus nuo kibernetinių puolimų, rašo BBC. Baltuosiuose rūmuose bus įrengta kibernetinio saugumo agentūra. B. Obama pareiškė pats asmeniškai paskirsiąs „kibernetikos carą“. Tikimasi, jog naujoji įstaiga ribos prisijungimą prie vyriausybės kompiuterių, kurie reguliuoja, pavyzdžiui, biržas ar transportą. 2007 m. Pentagonas patyrė beveik 44,000 „piktavališkų kibernetinių veiksmų“, kai į valstijų saugumą kėsinosi užsienio kariniai padaliniai, žvalgybos arba atskiri vartotojai.

* * *

Amerikiečių specialistai pareiškė abejojantys, ar iš tiesų Šiaurės Korėja gegužės 25 d. įvykdė branduolinio ginklo bandymą. Pasak jų, nėra jokių duomenų, galinčių patvirtinti, kad buvo susprogdintas branduolinis užtaisas, pranešė naujienų agentūra AFP. JAV vyriausybės atstovas, panorėjęs likti nežinomą, naujienų agentūrai sakė, kad oro mėginių, kurie buvo paimti po tariamo branduolinio ginklo bandymo, tyrimas bei kitos surinktos informacijos tyrimas nepatvirtino, kad buvo susprogdintas atominis užtaisas.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p>	<p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p>	<p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Small Packages</p>	<p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Trucking</p>	<p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Air Freight</p>	<p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LYDI ŠVENTADIENIS

Sekminės

SEKMINĖS – KLUSNUMAS DVASIOS VEDIMUI

Kun. VYTENIS VAŠKELIS

Šventosios Dvasios veikimas – kaip miško ošimas: regi linguojančias medžių viršūnes, tačiau nepastebi paties vėjo pūtimo. Kai atsiveriame Jos viską atnaujinančios meilės veikimui, tuomet Ji perkeičia mūsų vidų ir, mumyse gyvendama, taip plačiai ir galingai trokšta per mus veikti, kad mes, nebe priklausydami patys sau (1 Kor 6, 19), užuot vaikėsi žmogiškosios sėkmės mirazų, esame nuolat dieviškos malonės kviečiami gerti gyvąjį Kristaus mokslo vandenį, idant paskui iš mūsų pačių vidaus plūstančios Dievo Dvasios srovės (Jn 7, 38) galėtų ir kitus skatinti panašiai elgtis ir gyventi.

Šventosios Dvasios veikimas mūsų gyvenime turi lemtingos svarbos, nes, pasak vieno didžiausių Bizantijos mistikų Simeono Naujojo Teologo (949–1022), Ji, būdama nemirtinga, teikia nemirtingumą... Būdama artimiausioje vienybėje su Kristumi, tapati tiek prigimtimi, tiek šlove, sudaranti su Juo viena, Ji padaro krikščionis absoliučiai panašius į Kristų.

Labiausiai į Jėzų mes panašėjame tada, kai, šv. Pauliaus pavyzdžiu (Fil 3, 14), verždamiesi pirmyn, pasiekiamo tokį dvasinio gyvenimo lygį, jog ne tik leidžiamės laipsniškai pripildomi Dievo Dvasios, bet Ji mus tiesiog savaip užvaldo. O kai žmogaus širdį valdo Šventosios Dvasios meilė, tuomet jis nebegali būti neklusnus Jos vedimui, tai yra tiems kūrybingiems įkvėpimams, kurie jį padaro ne pilku automatinio rašiklio, kuriuo kažin ką rašo kažkokios firmos direktorius, bet Evangelijos mažutėliu (Mt 11, 25), kuris visur ir visada visiškai stengiasi pasitikėti savuoju Viešpačiu Dievu.

Prieš keliasdešimt metų viename sovietų Rusijos kalėjime – Ekibastuzo koncentracijos stovykloje – kalėjo medicinos mokslų daktaras žydas Boris Nikolajevič Kornfeld, kuris vieno išsilavinusio krikščionio (ma-

tyt, už tikėjimą nuteisto) dėka įtikėjo Jėzų. Yra žinoma, kad kartą Kornfeld, apžiūrinėdamas barake jauną ligonį, kuriam ką tik buvo operuotas žarnyno vėžys, įgijo šio paciento pasitikėjimą ir, jausdamas tam tikrą vidinį poreikį, jam paliudijo apie savo atsivertimą į Kristų. Nors tas jaunas pacientas po operacijos kentėjo neapsakomą skausmą, jis įdėmiai klausėsi gydytojo žodžių, kol užmigo. Kitą rytą jaunas pacientas, anksti atsibudęs, sužinojo kas nutiko Kornfeld. Naktį, daktarui miegant barake, kažkas prisėlino ir mediniu plaktuku kelis syk sudavė į galvą. Nors Kornfeld mirė, bet jo liudijimas nemirė. Pacientas mąstė apie paskutinius gydytojo žodžius, kuriais buvo paskelbta Jėzaus dieviškosios karalystės neįlygstama svarba. Ligonis tapo krikščionimi. Jis išgyveno koncentracijos stovykloje ir vėliau papasakojo pasauliui, ką ten suprato. Paciento vardas buvo Aleksandr Solženycin.

Gal kas paklaus: o koks čia ryšys su Sekminėmis? Tiesioginis. Sovietiniame gulage (beatodairiško smurto ir žmogaus elementarų orumą žeminančiomis aplinkybėmis) užgimė Bažnyčia. Be abejo, tai vyko tik pavienių žmonių širdyse. Tačiau tai – labai daug. Jei, pavyzdžiui, Solženycin atsivertimas būtų gerokai uždelęs, galbūt jo talentingoje kūryboje vyrautų perdėm minorinės nuotaikos, stokojančios gerosios Naujienos spindulių, kurie, atskleisdami šėtoniško blogio baisumus, dabar skatina milijonus skaitytojų (vienaip ar kitaip) ieškoti saulėtos perspektyvos Kristuje. Argi ne šito trokšta Globėjas Paraklitas (Jn 15, 26)?

Ir argi neateina Sekminių dvasia į mūsų gyvenimus, jei vis „storėjančiuose“ mūsų širdies aruoduose išsisknija, pavyzdžiui, kad ir ši rašytojo Jerry Bridges samprata: „Būtų neblogai, jei, apibūdinami savo šventėjimą, liautumės vartoti žodžius ‘pergalė’ ir ‘pralaimėjimas’. Verčiau turėtume vartoti žodžius ‘paklusnumas’ ir ‘nepaklusnumas’.”

Bernardinai.lt

Globalėjančio pasaulio iššūkiai pagyvenusiems žmonėms

KĘSTUTIS PRANCKEVIČIUS

Pasaulis vis labiau sensta

Kaip rodo Lietuvos ir tarptautinės statistikos specialistų atlikti tyrimai, pasaulyje pastebimas spartėjantis visuomenės senėjimas. Daugelyje valstybių vyresniojo amžiaus žmonių kasmet sudaro vis didesnę gyventojų dalį.

Vien Lietuvoje praėjusiais metais pagyvenusių žmonių (nuo 60 ir vyresnio amžiaus) buvo 696 tūkst. (arba kas penktas šalies gyventojas). Daugiausia pagyvenusių žmonių Lietuvoje yra Utenos apskrityje – 23,8 proc. nuo bendrojo gyventojų skaičiaus, Alytaus apskrityje – 22,5 proc. Jaučiausias apskritis – Vilniaus (17,2 proc.) ir Telšių (18,1 proc.)

Ateityje, kaip spėja gerontologijos specialistai, vyresniojo amžiaus žmonių skaičius pasaulyje dar labiau išaugs, ypač ryšku tai bus besivystančiose šalyse. Pagal EUROSTATO parengtas Lietuvos gyventojų demografinės prognozes tikėtina, kad jau 2050 m. ir Lietuvoje pagyvenę žmonės sudarys maždaug trečdali bendrojo gyventojų skaičiaus.

Europa neabejinga senyvo amžiaus žmonėms

Globalėjantis ir vis labiau besikeičiantis pasaulis žmonijai iškelia naujus iššūkius ir išbandymus. Netgi sparčiai modernėjant gamybos, mokslo, kitoms visuomenės veiklos sritims, neišvengiama įvairių socialinių ir ekonominių problemų. Bene sudėtingiausia visuomenėje vykstančius pokyčius išgyventi vyresniojo amžiaus sulaukusiems asmenims. Nemažai daliai šių žmonių praradus ne tik sveikatą, bet ir ryšį su artimais žmonėmis, vienaip ar kitaip tenka pajusti kartų vienatvės jausmą, baimę likti atskirtam nuo išorinio pasaulio.

Jau daugiau nei penkerius metus Lietuvoje veikiančios viešosios įstaigos „Socializacijos ir darbinio mokymo centro (SDMC) direktorė Danguolė Boguševičienė atviravo, jog tokio susvetimėjimo mūsų visuomenėje neturi būti – juk pagyvenęs žmogus yra gražus savo metų derliumi, patirtimi, gebėjimu perteikti dvasines bei moralines vertybes. Kiekvienoje civilizuotoje visuomenėje yra vertinamos senosios tradicijos gerbti pagyvenusį žmogų, jo orumą, teises į visavertę socialinę, sveikatos apsaugą.

„Mūsų šalyje pagyvenusių žmonių problemoms spręsti ir anksčiau būdavo skiriama nemažai dėmesio, bet rimtesnių poslinkių šioje srityje sulaukta tik Lietuvai tapus Europos Sąjungos (ES) nare. Dar prieš keletis metus ES lėšomis buvo pradėti vykdyti įvairūs socialiniai projektai bei programos, skirti senyvo amžiaus žmonių priežiūros politikai remti. Taigi ir mūsų Centras, bendradarbiaudamas su gerontologijos, paliatyvios medicinos ir slaugos specialistais, taip pat analogiškos srities partneriais iš įvairių Europos šalių – Čekijos, Graikijos, Italijos, Kipro, Olandijos, Vengrijos ir kitų valstybių, dar prieš penkerius metus pradėjo rengti plataus masto socialinį projektą ‘Pagyvenusių žmonių priežiūra’. Jis skirtas vyresnio amžiaus žmonių priežiūra užsiimančių darbuotojų ir socialinių partnerių mokymui, pasidalyti savo įgūdžiais, patirtimi ir kt.”, – esmines projekto veiklos gaires

nušvietė pašnekovė.

Pasak Boguševičienės, SDMC drauge su partneriais prieš metus pradėjo vykdyti ES Leonard da Vinci tęstinį projektą „Pagyvenusių žmonių priežiūros įgūdžių ugdymas ir sertifikavimas”. Kaip įgyvendinti šį projektą ir kokias veiksmingesnes veiklos priemones panaudoti, kaip tik šiuos ir kitus aktualius klausimus neseniai sostinėje vykusioje konferencijoje drauge su medicinos, socialinės rūpybos specialistais gvildeno ir Lietuvos savivaldybių, įvairių visuomeninių organizacijų atstovai. Vieną pagrindinių pranešimų konferencijoje skaitė Vilniaus universiteto Gerontologijos reabilitacijos centro vadovas dr. Vidmantas Alekna, kalbėjęs apie aktualius mūsų šalies socialinių darbuotojų rengimo ir jų profesinių įgūdžių kėlimo reikalus.

Mokysis visą gyvenimą

Vieną iš pagrindinių pranešimų renginio dalyviams pristatęs minėto projekto vadovas, Kipre įsikūrusios kompanijos „Trysis Ltd” prezidentas Alekos Tringides priminė, jog sparčiai augant pagyvenusių žmonių skaičiui, vis labiau kyla kvalifikuotų specialistų, teikiančių socialinės priežiūros ir psichoterapijos paslaugas, poreikis. Ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje Europos bei pasaulio šalių ypač pasigendama tinkamai parengtų socialinės rūpybos bei priežiūros darbuotojų, savanorių, kurie teiktų kvalifikuotą pagalbą pagyvenusių žmonių namuose ar privačiuose namuose gyvenantiems vienišiesiems, garbaus amžiaus sulaukusiems asmenims. Pasak svečio, tas poreikis ypač išaugo per pastarąjį dešimtmetį, kuomet dėl sparčių pokyčių pasaulio ekonominėje, socialinėje srityje, kitų priežasčių šeimos pradėjo nykti tradicinė pagalba savo pasenusiems tėvams.

SDMC vadovė Boguševičienė teigė, jog pastarasis projektas, kurį remia Europos Komisija (EK), vykdomas remiantis mokymosi visą gyvenimą principu. Šiuo projektu siekiama įgyvendinti profesinio mokymo ir jo metu įgytų žinių teorinio bei praktinio pritaikymo metodus. Kaip slaugyti ir prižiūrėti artimųjų globos netekusius pagyvenusius žmones, kokią veiksmingesnę paramą jiems suteikti ir kitas aktualias žinias bei įgūdžius būsimieji profesionalūs priežiūros darbuotojai įgyja „Pagyvenusių žmonių priežiūros” (PŽP) mokymo centruose. Jie steigiami prie senelių globos namų ar kitų socialine rūpyba bei priežiūra užsiimančių įstaigų. Pradžiai mokymosi kursai, išduodami PŽP pažymėjimai.

Profesinio mokymo ciklą patikėta kurti ir prižiūrėti bendruomeniniu principu veikiančiai PŽP pilietinei observatorijai. Į ją įtraukiami vietinės valdžios atstovai, sveikatos priežiūros, socialinės globos ir rūpybos, kitų įstaigų specialistai. Projekto vykdytojai ir partneriai mūsų šalyje dar tik žengs pirmuosius žingsnius. Viliamasi, kad glaudžiai bendradarbiaujant su Lietuvos savivaldybėmis, taip pat socialines paslaugas vyresnio amžiaus asmenims teikiančiomis institucijomis per šį projektą pavyks pasiekti teigiamų rezultatų ir sumažinti paties jautriausio mūsų visuomenės sluoksnio – pagyvenusių žmonių – socialinę ir dvasinę atskirtį, suteikti jiems galimybę aktyviau įsitraukti į pilnavertę gyvenimo veiklą.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 28

Aš klausiausi tų nuobodžių „pamokslų“ ir galvojau, kuris gi iš mūsų sukalbės tą „maldele“, kurios aš atsikračiau. Štai čia netikėtai prie stalo ir išdygo politrukas Navickas. Jis be klaidų ir užsikirtimų padeklamavo tą pačią „maldele“, kurios tekstą man vakar nesėkmingai brukio komisaras. Pasirodo, jis tą „kalbą“ visą naktį kalė atmintinai. Tuo tikslu net buvo paskirtas sargybai prie vadų palapinių. Apie jo „mokslus“ vėliau mums papasakojo vienas karių, kartuėjusių nakties sargybą.

Naktiniai sargybiniai pastebėdavo ir kitokių keistenybių. Naktimis iš Varėnos geležinkelio stoties grupelėmis būdavo atvežami kažkokie „naujokai“. Jie iš anksto jau būdavo apmokyti karininkais, bet ne truputi nemokėjo lietuviškai. Kaip vėliau iš jų pačių sužinojau, šie „kariai“ buvo parenkami iš pasižymėjusių Leningrado bei Maskvos komsomolcų ir, trumpai apmokyti karo žinių, bei atitinkamai instruktuoti, siunčiami į okupuotas Lietuvos dalinius, kad sudarytų „lietuviško komsomolo“ branduolį.

Išrėžęs „savo“ audringą kalbą, politrukas Navickas palinko prie stalo ir pirmas pasirašė į komisaro Abramėnos atskleistą knygą, kad pasižada pirkti sovietinių obligacijų. Po jo dar pasirašė keli politrukai bei jaunesni karininkai ir tie „naujokai“ išėję iš mūsų rikiuotės. Kiti kariai – lietuviai nesuskubo prie stalo, kur „savanoriškai“ buvo dalinama komunistų „komunija“. Jie dar jautėsi esą laisvi žmonės, galintys patys nusiprešti, kad daryti su nuosavais pinigais. Nepadėjo ir papildomi aiškinimai, gąsdinimai ir grasinimai, kurių griebėsi Abramėna ir Petronis, pamatę, kad „savanorių“ ne tiek jau ir daug. Tą sekmadienį „mišios“ sužlugo, nes dauguma karių pasiliko rikiuotėje. Bet nebūtų komunistai...

Vėliau pavardėmis komisaras išsišaukdavo po vieną į palapinę ir grąsindamas priversdavo pasirašyti, pažymint skaičių. Bet turbūt išsigandęs galimo maišto, nusileido iki vieno mėnesio atlyginimo, t. y. tik 5 litų. Taigi Navickas labai pigiai parsidavė.

Po mano „pasirašymo“ kiekviena proga iki pat karo pradžios, politrukas Navickas kalbino mane stoti į komsomolą. Tuo jis man gerokai įkyrėdavo, bet ne visuomet pasisekdavo jo išvengti. Turbūt komisaro įpareigotas ir instruktuojamas, tam tikslui jis vartojo kuo įvairiausias „argumentus“.

– Tau gali labai nesisekti tolimesniame gyvenime, nes tavo tėvas buvo savanoris, kovojęs ir prieš bolševikus, o motina – šaulė, o ir tu, atrodai, kaip nelojalus Darbo žmonių valdžiai, – „draugiškai“ įspėdavo jis.

– Matai, aš dar ne labai gerai pažįstu naująją santvarką, todėl negaliu iškart stoti į jos organizacijas, – išsisukinėčiau, kaip mokėjau.

– Gerai pagalvok, nes rusai gali tavo motiną ir visą jūsų šeimą už tai į Sibirą išvežti!

– Gerai, aš pagalvosiu..., – atsakydavau, kad tik greičiau atsikabintų.

Aš galvojau, kad tas nuolatinis Navicko spaudimas buvo susijęs su mano atsisakymu pasakyti agitacinę kalbą. Paskutinis politruko „argu-

mentas“ buvo pats tvirčiausias ir priversdavo nejuokais jaudintis.

1941 metų gegužės 1 dieną, per „viso pasaulio darbo žmonių solidarumo šventę“, vienoje miško aikščių įvyko visos divizijos karių „paradas“. Toje „šventėje“ dalyvavo ir du „lietuvių“ generolai – išdavikas V. Vitkauskas ir iš Maskvos atsiųstas surusėjęs F. Baltušis-Žemaitis. Pastarasis tada perėmė vadovavimą iš gen. Vitkausko.

Kiekvienas dalinys buvome išsiriškiavę aplink aikštę, tik vieną – pietinę pusę palikę atvirą. Kaip tik iš tos pusės (su baltu žirgu!) ir atėjo komunistas Vitkauskas ir Baltušis-Žemaitis su palyda.

Po pasveikinimo su „internacionaline švente“ ir trumpų kalbų „perdavimo“ (o tiksliau – pardavimo) ceremonija baigėsi, ir visi daliniai rikiuotėje praėjome pro bolševikų vadus, išdidžiai sėdinčius ant žirgų. Tarp jų buvo ir vyriausiasis kariuomenės politrukas, Lietuvos kariuomenės duobkasy – komisaras Jonas Macijauskas. Po „parado“ visi daliniai grįžome į savo apsistojimo vietas.

Vieną birželio sekmadienį pas mane į divizioną atėjo brolis – j. ltn. Vincas, kurio dalinys, kaip minėjau, stovėjo netoliese. Tai buvo mūsų pirmas susitikimas šiame poligone, nors gyvenome čia jau beveik du mėnesius. Jis dėl savo užimtumo neturėjo laiko, o man, kaip eiliniam kariui, iš savo dalinio nebuvo galima niekur išieiti ir bendrauti su kitų dalinių kariais.

Mes nuėjome toliau nuo palapinių, prie upelio, kad galėtume normaliai pasikalbėti. Brolis skundėsi, kad dabar mūsų šeima gyvena pusbadžiu. Po ankstyvos tėvelio mirties 1930 metais mama iš Lietuvos valdžios pastoviai gaudavo pensiją, kaip už valstybės tarnautoją, mirusį einant savo pareigas (smarkus sužeidimas policijos tarnyboje buvo ankstyvos mirties priežastis, paskutiniu laiku tėvas buvo pasienio policijos Trakų baro viršininku). Ta pensija mokytojai su 6 vaikais buvo nemaža paspirtis. Dabar okupantai atėmė valstybinę pensiją, ir šeima atsidūrė prie skurdo ribos. Aš dėl karinės tarnybos nedirbau, o namuose liko dar du broliai ir sesuo, kurie mokėsi gimnazijoje, ir jauniausioji sesutė Onutė – moksleivė. Brolis pasakojo, kad dabar mama niekur negauna darbo, todėl jis jau išsiuntęs į namus savo algą – 170 litų. Paprašė ir manęs: – Jei pats turi susitaupęs nors keletą litų, taip pat galėtum padėti mamai.

– Gerai, aš dar turiu apie 20 litų, tai juos ir nusiūsiu, – pažadėjau.

Dar šį bei tą apšnekėję atsisveikinome ir išsiskyrėme. Rytojaus dieną mane netikėtai išsiviečia komisaras Abramėna ir klausia: – Apie ką ten prie upelio vakar šnekėjaisi su kito dalinio leitenantu? Kas jis toks? Ko jis norėjo?

Kaip supratau, mus besikalbančius „užfiksavo“ politrukas Navickas ir iškart nubėgo pranešti. Kadangi šį kartą aš neturėjau jokių paslapčių apie pokalbį su broliu, tai be vargo ir papasakojau apie sunkią mūsų šeimos padėtį ir t. t.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIUS

TEL. 773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Elk Grove: 847-718-1212

Barrington: 847-852-2000

www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Margumynai

Delfinų piešiniai atkeliauja į Vilnių

Pačioje Vilniaus širdyje, Rotušėje, netrukus suskambės delfinų garsai. Ne, patys delfinai šioje sostinės vietoje nepasirodys. Bet skambant iš kompaktinės plokštelės delfinų garsams, Balkono salėje bus atidaryta jų piešinių paroda „Vandens ženklai“, o Didžiojoje salėje pristatyta knyga „Delfinų terapija Lietuvos jūrų muziejuje“.

Knygos pristatyme dalyvaus jos autoriai – muziejaus edukologė Brigita Kreivienė ir Sociologijos mokslų daktaras Mindaugas Rugevičius. Bendrame muziejaus ir Klaipėdos universiteto leidinyje patraukliai pristatomas mažai nagrinėtas pagalbos specialiųjų poreikių vaikams metodas – delfinų terapija, supažindinama su skirtingais požiūriais į šią netradicinę terapiją Lietuvoje, Izraelyje, JAV, Ukrainoje, aprašoma darbo Jūrų muziejaus delfinariume metodika.

Paroda „Vandens ženklai“ – penkiolika delfinų nupieštų paveikslų. Delfinas piešia teptuką laikydamas dantimis. Piešimas delfinui – tai tik vienas žaidimo, bendravimo su žmogumi būdų. Tačiau to rezultatas –

piešinys – kiekvienam delfinui gausi skirtingas. Tai priklauso ir nuo šių gyvūnų charakterio, temperamento, nuotaikos.

Vieni paveikslai alsuoja melancholija, kituose ramų linijų bangavimą keičia intensyvių potėpių energija, švelnus teptuką vedžiojančio delfino ir lapo pokalbis pavirsta ekspresyviu, valiūkišku emocijų šėlsmu piešinyje.

Nuo seniausių laikų pasakojamos istorijos apie žmogaus ir delfino draugystę. Žaismingas delfinų būdas jaudina žmogaus vaizduotę, žadina norą pažinti juos ir pasaulį, kuriame jie gyvena. Delfinų piešiniai – tarsi keisti ženklai, žiūrovams atveriantys vandenų pasaulio slėpinius.

Lietuvos jūrų muziejuje gyvena devynios Juodosios jūros afalinos – Argas, Glorija, Gilė, Lima, Premija, Bitė, Nojus, Gabija ir dar vardo neturintis jos 9 mėnesių mažylis. Kiekvienas delfinas pasižymi savitu charakteriu, išsiskiria būdo bruožais ir pomėgiais. Pagrindiniai delfinariumo dailininkai – delfinai Argas, Glorija ir Gabija.

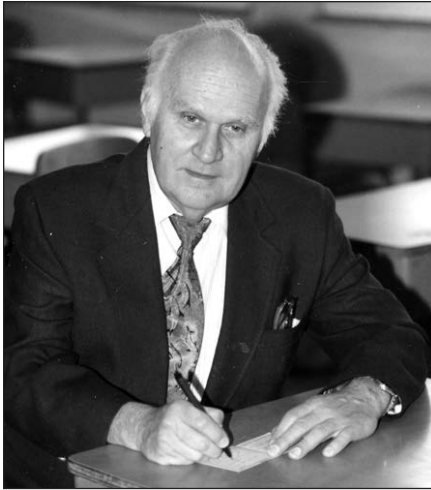
Lietuvos jūrų muziejus

Delfino piešinys.

Čikagos Lietuvių Prekybos rūmai kviečia pagerbti Frank Zapolį

Frank Zapolis gimė 1930 metų balandžio 26 dieną Čikagoje. Pradinį mokslą baigė Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokykloje, o vėliau mokėsi Kelly gimnazijoje. Dar paauglystėje pradėjo šokti lietuvių liaudies šokių „Ateities“ šokių grupėje.

Frank Zapolis

Pradėjęs šokti, Frank negalėjo numatyti, kad su lietuvių liaudies šokiais nebesiskirs visą savo gyvenimą. Šokis pakeitė jo gyvenimą. Pats tapęs puikiu šokėju, ėmėsi mokyti pramoginių šokių Fred Astair studijoje.

Fr. Zapolis buvo savo šalies patriotas, todėl nusprendė tarnauti kariuomenėje. Tarnaudamas Oro pajėgose Fort Sam bazėje Houston, Texas valstijoje, išmoko naudoti rentgeno aparatūrą.

Šokių grupėje Frank ne tik išmoko šokti, bet ir sutiko savo būsimąją žmoną Eleanor. Grįžęs iš kariuomenės Frank ėmė siekti Eleanor rankos. Jis nuolat lydėdavo ją į pasirodymus, kuriuose Eleanor dainuodavo, kartu vasarodavo. 1954 metų gegužės 23 dieną Fr. ir E. susituokė.

Pora susilaukė dviejų vaikų – Robert ir Carol. Šiuo metu Zapoliai jau turi ir penkis nemažai pasiekusius anūkus. 1955 metais Frank įsteigė savo State Farm draudimo agentūrą, kuri tebeveikia ir šiandien.

Nors būdavo labai užsiėmęs darbe ir šeimoje, Frank vis dėlto rasdavo laiko Čikagos Mokslo ir pramonės muziejuje rengiamai programai „Christmas Around the World“ – Kalėdos pasaulyje. Ši šventė muziejuje vyksta kasmet jau 50 metų. Lietuviai šventės metu šoka liaudies šokių bei papuošia tradicinę lietuvišką eglutę. Frank Zapolis daug dirbo propaguodamas lietuviškuosius šiaudinukus – rengė jų darymo konkursus, parodėles ir net išleido knygą, kurioje pateiktė šiaudinukų gaminimo nuorodas.

Daugiau nei 45 metus Fr. Zapolis mokė lietuvių liaudies šokių, vadovavo Lietuvos Vyčių šokių grupei. Lietuvos Vyčių šokėjai visuomet dalyvaudavo lietuvių šokių šventėse.

Frank visą savo gyvenimą aktyviai propagavo lietuvių kultūrą Jungtinėse Amerikos Valstijose, uoliai pažindino su ja kitataučius. Taip pat visą savo gyvenimą jis dalyvavo įvairių lietuviškų organizacijų veikloje. Fr. Zapolis yra Lietuvių Prekybos rūmų (Lithuanian Chamber of Commerce), Lietuvių piliečių klubo (Lithuanian Citizens Club) narys bei Balzeko lietuvių kultūros muziejaus direktorių tarybos narys.

Čikagos lietuvių Prekybos rūmai kviečia pagerbti Fr. Zapolį ir atvykti į iškilmingus pietus Willowbrook pokylių salėje 2009 metų birželio 7 d., sekmadienį, 12 val. p.p. Bilietus užsisakyti galite paskambinę Evelinai Oželienei telefonu: 773-254-7553.

**Čikagos Lietuvių
Prekybos rūmų info**

Klaipėdoje – E. Jurčio „Gijos“

Gegužės 29 d. Klaipėdos fotografijos galerijoje (Tomo g. 7, Klaipėda) LFS Klaipėdos skyrius pristato fotomenininko Edžio Jurčio fotografijų parodą „Gijos“.

„Laisviems menininkams reikia kovoti už būtį. Norėčiau, kad mano darbai turėtų savo prasmę, vertę ir būtų dalis geresnio rytojaus“, – sako E. Jurčys.

Nuotrauka iš E. Jurčio knygos „Gijos“.

Edis Jurčys gimė ir užaugo Lietuvoje, Klaipėdoje. Pirmąsias nuotraukas jis padarė dar būdamas 17 metų su rusų gamybos gan primityvia kamera. Pabudusi aistra fotografijai ilgainiui brendo, o darbai tobulėjo. Pabaigęs vidurinę mokyklą, fotografas įstojo į Maskvos kinematografijos institutą. Septynerius metus praleido Maskvos regioninėje televizijoje, kuri suteikė autoriui galimybę pakeliauti ir iš arčiau susipažinti su Rusija. Per tuos metus E.

Jurčys susikūrė savitą meninę visuomenės gyvenimo viziją ir požiūrį, kaip fotografija gali pakeisti pasaulį. Šiuo metu autorius dirba fotografu ir vaizdo grafiku Portland, OR, JAV.

Savo darbuose autorius daugiausia domisi tais, kuriuos visuomenė nustūmė į užribį: benamiais ir jų priglaustais gyvūnais, improvizuojančiais šokyje neįgaliaisiais, sergančiais AIDS, našlaičiais, pamestinukais, Amerikos ir kitų šalių kultūra. Parodoje „Gijos“ – ir pavojumi bei rizika alsuojantis kazino užkulisinis gyvenimas. Fotomenininko tikslas – parodyti tai, kas paprastai yra nepastebima arba ignoruojama. Jis siekia atkreipti visuomenės dėmesį į savo herojų vidinį grožį bei stiprybę, atskleidžiant jų padėties tragiškumą ir liūdesį.

Edis Jurčys išlieka atviras ir neutralus tikrovei. Paprasti tikrovės ženklai jam kalba daugiau nei vaidai, sukurti pasitelkiant kompiuterį. Kaip teigia pats autorius, „stiprias istorijas galima papasakoti stebint ir įamžinant tiesą, o fotografijos, kurių objektas – žmogus, visuomet yra susipynusios tarsi gijos.“

Parodos metu bus pristatomas pirmasis autoriaus fotografijų albumas „Gijos“.

Fotomenininkų sąjungos info

Mokykla „Lietuvių namai“ Vilniuje.

www.lietuviunamai.puslapiai.lt nuotr.

„Tūkstantmečio paukštė“ – užsienio lietuvių vaikams

RIMANTAS ZAGREBAJEV
lietuviams.com

Skelbiamas konkursas, kviečiantis prisijungti visus pasaulio lietuviškų mokyklų mokinius, – „Tūkstantmečio paukštė“. Tai meninės kūrybos konkursas, skirtas Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečiui.

„Tūkstantmečio paukštė“ konkursą organizuoja Vilniuje įsikūrusi užsienio lietuvių vidurinė mokykla „Lietuvių namai“. Pasak organizatorių jis siekia skatinti moksleivius domėtis Lietuvos istorija, didžiuotis savo Tėvyne, prisidėti prie teigiamo Lietuvos įvaizdžio pasaulyje formavimo.

Mokinių dailės darbuose turi atsispindėti autoriaus požiūris į tai, ką jam reiškia Lietuva, kuo ji savita, įdomi, išsiskirianti. Darbo forma ir technika visiškai neribojami. Organizatoriai tikisi sulaukti itin kūrybingų darbų. Tai gali būti mozaika, dažais tapytas piešinys arba kitokia technika atlikti kūriniai.

Taip pat yra pasiūlytos darbų temos – Didžiosios Lietuvos kuni-gaikštystės istorija, istoriniai įvykiai ir personažai, pagonybė, šiuolaikinė Lietuva, pasakos, legendos, sakmės, tautinės apeigos, tradicijos ir šventės, lietuvių autorių kūrinių iliustracijos, lietuvių kovos už laisves.

Darbus vertins specialiai iš 6 žmonių sudaryta komisija.

Konkursui darbus gali pateikti 6–18 metų moksleiviai:

- I grupė – 6–8 metų mokiniai;
- II grupė – 9–11 metų mokiniai;
- III grupė – 12–14 metų mokiniai;
- IV grupė – 15–18 metų mokiniai.

„Per mokyklos gimtadienį laureatų darbai pateks į parodą. Vėliau ta paroda keliaus per kitas užsienio lietuvių bendrojo lavinimo mokyklas. Kai apkeliaus daugumą lietuviškų mokyklų, paroda grįš į „Lietuvių

namus“, – teigė komisijos narė Ž. Šimilevičienė.

„Lietuvians.com“ kaip patikimo organizatoriai, kadangi ne visi svetur gyvenantys lietuvių vaikai mokosi lietuviškose mokyklose, tad jie laukia ir kitose mokyklose besimokančių tautiečių darbų.

Siuntimo išlaidas mokiniai privalės padengti iš asmeninių lėšų arba turės kreiptis pagalbos į jų atstovaujamą mokyklą.

Darbai laukiami iki liepos mėnesio. Komisija atrinks geriausias darbus bei paskelbs nugalėtojus rugsėjį.

Darbai siunčiami paštu (ar atnešami) adresu:

Vilniaus vidurinė mokykla
„Lietuvių namai“,
Dzūkų g. 43,
LT – 02116 Vilnius.

Konkursui „Tūkstantmečio paukštė“.

Kiekvieno darbo antroje pusėje turi būti priklijuota kortelė, kurioje (didžiosiomis raidėmis) nurodyti šie duomenys: darbo pavadinimas, vardas, pavardė, amžius, mokymosi įstaiga, mokytojo vardas ir pavardė.

Visi dalyvaujantys bus apdovanoti specialiomis Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo padėkomis bei diplomais. Taip pat laureatų laukia ir kiti prizai. Jeigu bus skirta lėšų, laureatai bus pakviesti į Vilniaus vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“ gimtadienį, kuris vyks spalio mėnesį.

„Tegul skrenda ‘Tūkstantmečio paukštė’ per pasaulį kaip mūsų vienybės ir stiprybės simbolis, žadindama mūsų viltis ir tikėjimą, kad mažais gražiais darbais mes stiprinsime savo Tėvynę Lietuvą, kad ir kur bebūtume, mes visada jon sugrįšime – vieningi ir meilės vieni kitiems kupini. Nes Tėvynė – tai mes patys, mūsų vienybė“, – skelbiama konkurso nuostatuose.

Birželio 1-ąją švenčiama Tarptautinė vaikų gynimo diena, kurią mini beveik visos pasaulio šalys. Šiemet šiai šventei sukanka 60 metų, nes būtent tiek laiko prabėgo nuo tada, kai Tarptautinės demokratinės moterų federacijos iniciatyva apie ją buvo paskelbta viešai. Smagu Čikagos lituanistinėje mokykloje. Patys jauniausi šios mokyklos mokinukai – kiškiai – su įdomumu stebi ketvirtokų jiems suruoštą vaidinimą.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Mielam jaunystės draugui

A † A
ORIGENUI ROVINSKUI

iškeliavus Amžinybėn, jo žmoną HANNA, sūnų LEONARDA, dukrą IRENA, gimines ir jų šeimas giliai užjaučiu ir kartu liūdžiu.

Jaunutis Puodžiūnas

Mūsų uoliam nariui

A † A
Inž. JONUI JURKŪNUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą sūnui ALGIUI, dukrai RAMUNEI, visiems giminėms ir artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjunga

Moterys veiksmingiau kovoja su ligomis nei vyrai

Kanadoje vykdytas tyrimas atskleidė, jog moterys be reikalo vadinamos silpnąja lytimi — jų imuninės sistemos žymiai stipresnės už vyrų, rašo BBCNews.co.uk. Moteriškas hormonas estrogenas suteikia moterų giminei didesnę atsparumą įvairiems virusams ir bakterijoms, tačiau vyrai tokio imuninio pranašumo neturi.

Manoma, kad estrogenas priešinasi enzimui, kuris trukdo svarbiam organizmo apsaugos mechanizmui — uždegiminiam procesui.

McGill universiteto mokslininkai, persodinę uždegiminę reakciją

slopinantį žmogaus „Caspase-12“ geną į laboratorines peles, pastebėjo, jog tik vyriškos lyties graužikai tapo pažeidžiami infekcijoms. Tokia reakcija liudijo, kad estrogenas turi teigiamą poveikį imuninei sistemai.

„Proceedings of the National Academy of Sciences“ žurnale pristatyti tyrimo rezultatai gali privesti prie naujų hormoninių imuninės sistemos stiprinimo metodų. Tačiau mokslininkai abejoja, ar vyrai galėtų susitaikyti su mintimi, jog jie bus gydomi su išskirtinai moterišku hormonu.

Alfa.lt

Aklumą gydys kontaktiniai lęšiai video

Kontaktiniuose lęšiuose išaugintos kamieninės ląstelės gali paprastai ir nebrangiai pagydyti dėl ragenos pažeidimų regėjimo netekusius žmones.

Šį akių gydymo būdą išradę Australijos mokslininkai tvirtina, kad naujasis kamieninių ląstelių terapijos pasiekimas gali „stulbinamai“ pagerinti pacientų, kurių ragena pažeista dėl ligos ar traumos, regėjimą.

Toks poveikis esą pasiekiamas per kelias savaites – gydymas yra nebrangus, reikalauja nedidelio io įsikūsimą ir trumpo pacientų pabuvimo ligoninėje, skelbia britų dien-

raštis „Daily Telegraph“. Pasak jo, jei pirminiai šios terapijos bandymai bus sėkmingi, naujajį būdą bus galima taikyti tūkstančiams dėl ragenos pažeidimų regėjimo netekusių britų. Be to, dėl savo pigumo jis taps prielaimas milijonams besivystančiose šalyse gyvenančių žmonių.

Australijos mokslininkai tikisi, kad jų išrastas būdas galės būti pritaikytas ir kitoms akies dalims, pavyzdžiui, tinklainei, gydyti. Jis esą taip pat galėtų praversti ir kitų žmogaus organų pažeidimo atvejais.

Balsas.lt

Prancūzijos pradinėse mokyklose bus uždrausti mobilieji telefonai

Nuo šio rudens Prancūzijos pradinėse mokyklose bus uždrausti mobilieji telefonai. Šalies vyriausybė riboti mobilųjų ryšių mokyklose ėmėsi siekdama sumažinti žalos vaikų sveikatai riziką.

Pagal rengiamą galimo mobiliojo ryšio pavojaus mažinimo planą Prancūzijos mobiliojo ryšio operatoriams bus nurodyta pateikti rinkai mobiliuosius telefonus, kurie suteiks galimybę tik keistis tekstinėmis žinutėmis.

Pasak britų dienraščio „Times“, šių priemonių Prancūzijos vyriausybė nusprendė imtis po 6 savaites trukusių mobilųjų telefonų ir „Wi-

Fi“ bevielio ryšio poveikio tyrimų. Prancūzijos vyriausybė nutarė apriboti mobiliojo ryšio naudojimą mokyklose laukdama mobiliojo ryšio poveikio sveikatai tyrimų, kurie šiuo metu atliekami pačioje šalyje ir užsienyje. Naujais tyrimų rezultatai bus paskelbti šį rudenį.

Mobiliojo ryšio ribojimo šalininkai tvirtina, kad antenų spinduliuotė sukelia nemigą, galvos skausmus, nuovargį ir vėžį. Keliuose šalies miestuose, motyvuojant žalingu radijo bangų poveikiu sveikatai, buvo išjungti bibliotekose ir viešose vietose veikę „Wi-Fi“ bevielio interneto tinklai.

Balsas.lt

A † A
SESUO M. EDWARDA BURDULIS, SSC

Mūsų mylima seselė mirė 2009 m. gegužės 29 d., Šv. Kazimiero seselių motiniškame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, sulaukusi 92 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Juozapo parapijos, Scranton, Pennsylvania. Vienuolyne išgyveno 73 metus.

Nuliūdę liko: Šv. Kazimiero seserys; dukterėčios (Bernice (Al) Coletta, Theresa (Derwent), Bernath, Dolores (Kenneth) Blair su šeimomis; sūnėnai Jerome (Miriam) Burdulis, Ralph (June) La Canna, Robert (Niki) Wetz su šeimomis.

Velionė bus pašarvota antradienį, birželio 2 d. nuo 3 v. p. p. iki 7 val. v. Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL. Mišparai mirusiems 7 v. v.

Laidotuvių šv. Mišios vyks trečiadienį, birželio 3 d. 9:30 val. r. Šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje. Po šv. Mišių sesuo Edwarda bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti šv. Mišiose ir laidotuvėse bei pasimelsti už seselės sielą.

Šv. Kazimiero seserys

Laidot. direkt. Lack & Sons FH, tel. 708-430-5700

A † A
ELENA BUTEIKYTĖ-RUKIENĖ

Mirė 2008 m. gruodžio 9 d. sulaukusi 95 metų.

Šv. Mišios už a. a. Eleną bus aukojamos šeštadienį, birželio 6 d. 9:30 v. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Po šv. Mišių velionės palaikai bus palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti šv. Mišiose ir laidotuvėse.

Liūdintys artimieji

Mūsų mylima mama, močiutė, promočiutė

A † A
STEFANIJA IVANAUSKAITĖ MIKULSKIENĖ

Staiga mirė 2009 m. gegužės 19 d., sulaukusi 101 metų.

40 metų išgyveno Woodhaven, NY ir priklausė Apreiškimo parapijai.

Gimė Virbalyje, Vilkaviškio rajone, Lietuvoje, ištekojo už Jono Mikulskio.

Artėjant rusų armijai, pasitraukė į Vokietiją ir iš ten emigrovo į JAV. Rėmė įvairias lietuviškas organizacijas. Persikėlusį į Matulaičio slaugos namus, dienas leido skaitydama ir prisidedama prie įvairių lietuviškų programų. Mėgo kalbėti apie savo gyvenimą su savo anūke ir proanūkais, kurie ją dažnai lankė.

Giliame liūdesyje liko: sūnus Algis Mikulskis su žmona; anūikai Šarūnas Zikaras, Rasa Starkey, Marius Mikulskis, Linas Eitmanas, Rasa Serpe, Eglė Zikaraitė-Colabrese, 15 proanūkių ir 2 proproanūkiai.

A. a. Stefanija buvo mama a. a. Aldonos Zikarienės; a. a. Irenos Eitmanienės, a. a. Danutės Hatzitheodorou ir močiutė a. a. Dariaus Mikulskio.

Atsisveikinimas įvyko gegužės 21 d. Gilman ir Valade laidojimo namuose, Putnam. Velionė buvo pervežta į New York ir palaidota Cypress Hills kapinėse, Brooklyne, Mikulskių šeimos kape.

Apeigas kapinėse atliko kun. Vytautas Volertas, gražią ir saulėtą dieną.

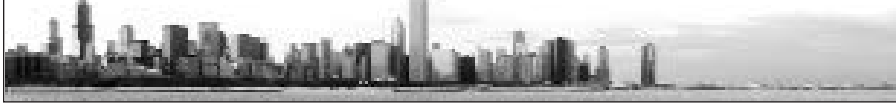
Mes jos labai pasiilgsime.

Tegul Viešpats priima jos sielą į savo amžiną globą.

Ilsėkis ramybėje Močiute...

Liūdintys artimieji

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Penktadienį, birželio 5 d. 7 val.** p.p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje vyks prof. Arūno Ščiupoko, paskaita tema „Apie lėtinį skausmą ir jo gydymą“. A. Ščiupokas yra Kauno medicinos universiteto dėstytojas, Skausmo klinikos gydytojas, Lietuvos skausmo draugijos prezidentas, Žurnalo „Skausmo medicina“ vyr. redaktorius. Paskaitos trukmė – 45 min. Po paskaitos paskaitininkas atsakys į klausimus, vyks diskusija.

◆**Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, birželio 6 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos Michael A. Nacius, Šv. Lawrence O'Toole parapijos, Matteson, IL, klebonas. Po šv. Mišių – kavutė. Prašome dalyvauti.

◆**Pasaulio lietuvių centre birželio 6 d.** nuo 10 val. r. iki 8 val. v. vyks Lietuvos diena. Programoje muzikinės ir sporto programos, žaidimai vaikams, veiks nedidelė mugė. Įėjimas – 5 dol. Kviečiame Lietuvos vardo pamėnimo tūkstantmetį švęsti kartu.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**2009 m. birželio 5–7 dienomis** kviečiame į kasmetinį susibūrimą Neringoje – talkos savaitgalį. Padėsite paruošti stovyklavietę ateinančiai vasarai. Jūsų dalyvavimas būtų puiki gimtadienio dovana Neringai.

◆**Lietuvos Dukterys kviečia į koncertą „Gyvybės medis“** („The Tree of Life“), skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečiui pažymėti. Koncertas vyks sekmadienį, birželio 7 d., 12:30 val. p. p. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros centre, 25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, MI 48033. Pasirodys Cleveland jaunimo šokių ir dainų grupės „Naujosios intrigos“, „Švyturys“ ir „Švyturiukai“.

◆**Albumo „Lithuanian Cultural Legacy in America/ Lietuvių kultūri-**

nis paveldas Amerikoje“ sutiktuvės Lietuvos Respublikos ambasadoje, 2622 16th Street, NW, Washington DC, vyks birželio 10 d., trečiadienį, 6:45 val. v. Įėjimas nemokamas.

◆**Fotoalbumo „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje“** sutiktuvės liepos 7 d. 5 val. p. p. (Lietuvos laiku) vyks Lietuvos nacionaliniame muziejuje, Arsenalo g. 3, Vilnius. Programoje dalyvaus muziejaus direktorė Birutė Kulnytė, Lietuvos Respublikos (LR) užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, LR kultūros ministras Remigijus Vilkaitis, prof. Domas Kaunas, prof. Romualdas Grigas ir Algis Lukas, albumo atsakingas redaktorius. Taip pat dalyvaus PLB pirmininkė R. Narušienė ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas.

◆**Vykstantiems į Dainų šventę** primename, kad visų laikų gražiausios Lietuvos autorių bei atlikėjų dainos bus sudėtos į muzikinį kompaktinį diską „Lietuvos Tūkstantmečio dainos“, tapsiantį geriausiu Lietuvos tūkstantmečio dainų rinkiniu. Birželio 26 – liepos 11 dienomis pagrindine Tūkstantmečio tautiečių susitikimo vieta – „Meeting Point“ – skelbiamas Vilniaus mokytojų namų kiemelis („Vasaros terasa“). Gyvo garso koncertuose laukiami lietuviškos muzikos atlikėjai ir gerbėjai, pasaulio lietuviai ir šalies svečiai. Sekite reklama.

◆**Jaunųjų ateitininkų sąjungos** stovykla Dainavoje vyks liepos 5–15 d. 7–14 metų amžiaus vaikams. Stovyklos programa vyks lietuvių kalba. Registracijos anketos tinklalapyje www.ateitis.org.

◆**Moksleivių ateitininkų stovykla** Dainavos stovyklavietėje Manchester, Michigan veiks liepos 15–26 dienomis. Priimami gimnazistai, baigę 8–12 skyrius. Daugiau informacijos ir registracijos anketas rasite www.mesmas.org. Jei turite klausimų, rašykite valdybos pirmininkei Dainei Quinn el. pašto adresu: dainequinn@gmail.com.

Vilniaus arkikatedra.

Visi kviečiami dalyvauti

šv. Mišiose, skirtose užsienio lietuviams

š. m. liepos 5 d., sekmadienį, 12.30 val. p. p. (Lietuvos laiku)

Vilniaus arkikatedroje

(Šv. Mišios bus transliuojamos per Lietuvos radiją)

ir

Didžiuosiuose Žemaičių Kalvarijos atlaiduose

Žemaičių Kalvarijoje, Žemaitijoje

š. m. liepos 5 d., sekmadienį, 12 val. p. p. (suma)

Po sumos vyks iškilminga procesija į Kryžiaus kelio kalną.

Daugiau informacijos: www.zemaiciukalvarija.lt

Susiatrinimo šventės, vykusios 2003 m. Putnam, dalyviai prie bažnyčios.

Lietuvių susiatrinimo šventė Putnam

Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys (600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260-2503, tel. 860-928-7955) ir Rytinio pakraščio rėmėjų valdyba praneša, kad Lietuvių susiatrinimo šventė – gegužinė bus sekmadienį, liepos 26 d. seselių sodyboje. Kviečiame kartu praleisti dieną ir pasidžiaugti visus jungiančia Dievo ir Tėvynės meile.

Šie metai ypatingi tuo, kad Neringos stovykla švenčia savo 40 metų gimtadienį. Kasmet mūsų šventės popietę tautinių šokių ir dainų pyne puošia Neringos stovyklautojai. Tai proga išskirti jaunimo vasaros stovyklų svarbą ir pasidžiaugti seselių ir mūsų bendradarbių įnašu į lietuvių išėivijos jaunimo religinio bei tautinio auklėjimo darbą.

Šiomet bus 63-ioji ir paskutinė Lietuvių susiatrinimo šventė, ruošiamą Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų ir jų Rėmėjų valdybos. Daugelio rėmėjų ir mūsų seselių pečius slegia amžiaus našta ir sveikatos negalės. Seserys nuoširdžiai dėkoja visiems mūsų rėmėjams už jų pasišventimą bei didžiadvasišką dosnumą per tuos

visus metus talkinant jų darbuose. Jeigu lietuviai susiorganizuotų toliau tęsti šią tradiciją – šventę/gegužinę, Marijos sodyboje, seserys mielai atvertų jiems duris.

Dieną pradėsime šv. Mišiomis, kurias koncelebruos vienuolyno kapelionas kun. Arvydas Žygas ir svečiai kunigai. Po pietų – įdomūs užsiėmimai. Išbandysime savo laimę dovanų loterijoje; pasigrožėsime jaunimo stovyklos pasirodymu; galėsime įsigyti meno kūrinių skanėstų ir lietuviškos duonos, pasivaišint seselių ir rėmėjų paruoštais valgiais bei susitikti su savo pažįstamais iš arti ir toli.

Džiugu pranešti, kad vėl šios šventės proga Didžiųjų laimėjimų pirmoji dovana – „Kelionė į Lietuvą“. Tai Šimkų bendrovės (Hartford, CT) auka. Norime priminti, kad Didžiosios Dovanos nėra pakeičiamos kuo kitu.

Visi maloniai kviečiami atvykti ir prasmingai bei smagiai praleisti dieną tarp artimųjų lietuvių. Taip pat atsivežkite savo draugus ir pažįstamus.

Iki pasimatymo sekmadienį, liepos 26 d.!

Gegužės pabaigoje Čikagoje svečiavosi Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis. Jis į Jungtines Valstijas atvyko su ypatingu kvietimu – vyskupui Mindaugui Sabučiu Concordia Theological Seminary gegužės 22 d. buvo suteiktas garbės daktaro vardas. Gegužės 24 d., sekmadienį, turėjome progos pasiklausti vyskupo M. Sabučio pamokslo, pabendrauti ir pasveikinti su garbingo vardo suteikimu.

Gegužės 25 d. Tautinėse lietuvių kapinėse, taip pat Betanijos kapinėse kartu su vyskupu M. Sabučiu, kunigais Valdu Aušra ir Liudu Miliausku prisiminėme iške-liavusius amžinybėn artimuosius.

Nuotraukoje iš kairės: kun. V. Aušra, kun. L. Miliauskas ir vyskupas M. Sabutis prie išėivijos lietuvių evangelikų liuteronų vyskupo Anso Trakio (1912–1986 m.) antkapio Tautinėse kapinėse.

Lena Maksimavičienė